LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

V

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.00 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.50
Metams

No. 175 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telefonas STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Antradienis, Liepos (July) 28, 1942 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXII. Dienraščio XXIV.

KRISLAI

Joe Louis ir Nikolai Korel.
Dies ir 28.
"Melo meisteriai."
Pastaba profesoriui.
Žodžiai skiriasi nuo darbų.
Rašo **A. BIMBA**

Sovietų Sąjungos kumštinio sporto čampijonas yra Nikolai Korel. Jis dabar randasi Raudonosios Armijos eilėse.

Jungtinių Valstijų ir viso pasaulio to sporto čampijonas yra Joe Louis. Jis irgi dabar tarnauja Jungtinių Valstijų armijoje.

Korel prisiuntė Louisui pasveikinimą ir linkėjimus. Louis atsimokėjo tuom patim. Jis sako:

"Sveikinimai Rusijos žmonėms ir rusų armijai, kuri parodė tokią neapsakomą drąsą, gabumą ir ištvermę, ir visiems jūsų kumštininkam ir atletam."

Louis tikisi, kad po karo jam ir Korel teks susitikti ir išbandyti jėgas ir gabumus arenoje.

Mes veliname šitiem galingiem vyram laimingai sulaukti tos valandos.

Visi tie 28 parsidavėliai ir Hitlerio pastumdėliai, kurie dabar tapo valdžios apkaltinti ir medžiojami, buvo labai ištikimi Dies Komiteto talkininkai. Tie iš jų, kurie mokėjo vartoti plunksną, savo raštuose Diesą kėlė į padanges.

Dabar jie paskelbti šios šalies priešais.

Tai kaip su patim Diesu? Tas ponas irgi turėtų būti tuojau rimtai ištirtas.

Reikia žinoti, kad per visą savo gyvavimą Dies Komitetas nepadarė nei vieno rimto žygio prieš fašistus ir hitlerininkus. Jis jieškojo raganų ten, kur jų nėra ir terorizavo nekaltus žmones, gerus Amerikos patrijotus. Tuo tarpu leido hitlerininkų lizdams suktis ir varyti savo pragaištingą darbą nekliudomai.

Jau kelintu sykiu Chicagos "Naujienos" ant pirmo puslapio kartoja nacio Žemaičio nacių leidžiamam Kaune dienraštyj "Į Laisvę" pareiškimą: "Komunistai yra tikri melo ir propagandos meisteriai, šioj srityje niekas jų negali pralenkti."

Grigaitis mano, kad šitais nacio žodžiais, paimtais iš nacių laikraščio, jisai baisiai sukerta komunistus.

O iš tiesų tuomi jis tik parodo, kad jis tarnauja naciams ir melo meisterių nacių propagandą skleidžia savo laikraštyje.

Be galo įdomu. Nacių laikraštis "Į Laisvę" matė reikalą net Kaune prakeikti Mizarą ir Bimbą. Bet kodėl dar niekur joks nacių laikraštis, joks nacių agitatorius bei propagandistas niekur nėra prakeikę Grigaičio, Tysliavos, Bajoro, Prunskio, Stilsono, Michelsono, Laučkos, bei kurio kito pronaciškos spaudos redaktoriaus?

Ar tas neparodo, kad pelėda puikiai pažįsta savo vaikus? •

Profesorius Bacevičius sako ("Tėvynė," liepos 24 d.), kad jis pats paėmė iš žurnalo "Šviesos" straipsnį apie Lietuvos muzikus ir įteikė "Tėvynei." Veikiausia jis pats įteikė ir "Keleiviui."

Tam tikime. Bet negražu, nedora, ir neleistina imti iš žurnalo kad ir savo straipsnį, **už kurį buvo apmokėta,** ir šinkavoti kitiems, neatiduodant žurnalui jokio kredito.

Antra, tas nepateisina tų redakcijų, kurios tą straipsnį priėmė, perspausdino ir neatidavė žurnalui kredito. Toks elgėsys vadinamas vagyste.

Be to, prof. Bacevičius dar ir negražiai apsilenkia su tiesa, sakydamas, kad "Šviesa"

(Tąsa 5-tam pusl.)

Šimtai Anglijos Orlaivių Pleškino Hamburgą

London, liep. 27. — Keli šimtai bombinių Anglijos orlaivių naktį pleškino Hamburgą, didžiąusia centrą vokiečių submarinų statybos, ir padarė sunkių nuostolių kariniams įrengimams. Žuvo 29 anglų orlaiviai (o vokiečiai teigia, kad 33.)

Nacių Priešai Degina Berlyno Didnamius

Stockholm, Šved. —Slaptosios Hitlerio policijos galva, Heirinchas Himmleris atsišaukė į berlyniečius, kad padėtų sugaut asmenis, kurie naktimis padegioja didžiuosius apartmentinius namus, kaip sako berlyniškiai pranešimai švedų spaudai.

Himmleris paskelbė du milionus markių dovanų už nurodymą padegiotojų.

HITLERININKAI NUŽUDĖ 450,000 LENKŲ IR ŽYDŲ

London. — Naciai Lenkijoj iki šiol sušaudė bei pakorė 250,000 lenkų ir nužudė bent 200,000 žydų. Be to, priešai numarino 50,000 lenkų koncentracijos stovyklose.

Vien Palmiry miestelyj, arti Varšavos, hitlerininkai sušaudė 12 iki 15 tūkstančių lenkų profesorių, mokytojų ir kitų intelektualų ir politinių vadų, stengdamiesi išnaikint protinį lenkų gyvenimą, kaip sako Stanislovas Mikolaičyk'as, vicepremjeras lenkų valdžios esamos trėmime Londone.

Planuoja Laivyną Oro Didlaivių Amerikai

Washington. Senatoriai Lee ir Johnson įnešė sumanymą pastatyt didelį skaičių milžiniškų orlaivių, kurie būtų naudojami pergabenimui amerikiečių kariuomenės ir karinių reikmenų į Alaską, Hawajus ir į svetimus kraštus, kur tik reikės. Sako, tie orlaiviai galėtų pavaduot prekinius-transportinius Jungtinių Tautų laivus, kuriuos fašistų submarinai nuskandina.

Orlaivių statytojas H. J. Kaiser siūlo paskirt devynias laivastatyklas budavot didžiuosius transporto orlaivius, panašius į "Marsą", 70 tonų orlaivį, kurį neseniai pastatė Glenn L. Martin kompanija, Baltimorėj. Toks orlaivis gali gabent apie 100 vyrų.

Cairo, Egiptas. — Amerikos orlaiviai pereitą savaitę padarė septynias atakas prieš fašistų punktus Libijoj, Egipte ir saloj Kretoj; be kitko, padegė kelis fašistų laivus.

60,000 LONDONIEČIŲ ŠAUKĖ: "TUOJ ATIDARYT ANTRĄ FRONTĄ!"

Anglijos Darbo Ministeris Bevin Kalbėjo, būk Reikalavimas Antro Fronto, Girdi, Tarnaująs Hitleriui

London. — 60 tūkstančių žmonių, susirinkę Trafalgar Square sekmadienį, šaudė: **"Atidarykite antrą karo frontą tuojau!"** prieš Hitlerį Vakarinėje Europoje ir griausmingai, vienu balsu dainuodami, pasižadėjo "visomis jėgomis darbuotis" už to fronto atidarymą be jokio atidėliojimo.

Mitingo pirmininkas W. Rust, redaktorius uždaryto komunistinio laikraščio, D. Workerio, pareiškė, jog **masės Anglijos darbo žmonių "rūstinasi, kad valdžia dar neatidarė antro fronto."**

Dr. Haden Guest, darbietis Anglijos seimo atstovas, savo kalboj įspėjo, jog antro fronto atidarymas pareikalautų didelių aukų ir sudarytų naujas "sunkenybes Anglijos gyventojams, didesnes negu bet kada pirmiau." Jis užklausė:

"Ar jūs esate pasiruošę pasiaukoti?"

Minia galingu šauksmu atsakė: **"TAIP!"**

Anglijos mainierių Federacijos pirmininkas Jack Lawther, vardan 600 tūkstančių jos narių, pareiškė, jog mainieriai pilnai remia antro fronto atidarymą dabar.

MINISTERIS BEVIN SMERKIA ANTRO FRONTO ŠALININKUS

London. — Anglijos darbo ministeris Ernest Bevin, kalbėdamas Pontypoolyje, sakė, kad reikalautojai antro fronto tuomi, girdi, skaldo anglų nuomonę ir taip, esą, padedą Hitleriui. Čia jau Bevinas pridūrė:

"Nėra geresnio Rusijos draugo, kaip aš," bet, girdi, "antras frontas tai ne vienintėlis būdas laimėti karą."

AMERIKA JIEŠKO TRIJŲ NACIŲ KAIP SPROGDINTOJŲ GALVŲ

Washington. — Federalės valdžios seklių būrys jieško visoje šalyje trijų nacių vadų, kurie yra laikomi smagenimis vokiečių sabotažninkų. Berlynas juos paskyręs būti galvomis hitlerininkų, kuriem pavesta sprogdint geležinkelius ir karinius fabrikus Amerikoje. Tie trys sprogdintojų vadai esą sekami:

Walter Kappe, 37 metų, žymusis organizatorius nacių judėjimų šioje šalyje, laikomas smagenimis sabotažninkų, kurių lizdas esąs Chicagoje.

Rheinhold Rudolph Barth, buvęs mechanikas - braižytojas Long Island geležinkelio, N. Y. Jis turėjęs vadovaut ypač ardymui geležinkelių ir jų įrengimų. Barth pirmiau buvo mokytojas sabotažninkų mokyklos Berlyne.

Joseph Schmidt, kuris, kaip sužinota, andai buvo Lorient uoste, šiaurinėj Francijoj, ir laukė vokiečių submarino, turėjusio pergabent jį į Jungtines Valstijas.

New York. — Čionaitinė policijos vyriausybė sekmadienį vakare gavo pranešimą, kad trys minimi naciai sprogdintojai arba visai į juos panašūs vyrai buvo matyti ties Bridgehampton geležinkelio stočia, Long Islande, N. Y., už 20 mylių nuo tos vietos, kur vokiečių submarinas neseniai įgabeno keturis sabotažninkus.

Tokie asmenys, eidami vieškeliu, prašė vieną automobilistą pavėžint juos. Jis nužiūrėjo, kad tai bus trys jieškomi sabotažninkai; pabijojo, kad jie neužmuštų jo, atsisakė priimt juos į automobilį, ir pavažiavęs toliau pranešė apie tai policijai.

Tuojaus buvo duota alarmas devynių valstijų policijai ir įsakyta dabot geležinkelių stotis ir kryžkeles, tėmijant tariamus bėgančius sprogdintojus.

Federalis seklių biuras visoj šalyj paskleidė pranešimus laikraščiuose ir išstatė plakatus įvairiose viešose vietose su aprašymais, kaip atrodo tie trys sabotažninkų vadai.

Amerikos Orlaiviai Plačiau Atakuoja Japonus

Australija, liep. 27.—Gen. MacArthuro štabas pranešė, kad Amerikos ir australų orlaiviai plačiai ir smarkiai bombardavo japonus Bunoj, New Guinea saloj.

Maskva. — Pranešama, kad Jugoslavijos partizanai užėmė svarbų vieškelį, sumušdami italų kariuomenę arti Italijos rubežiaus.

JAPONAI KANKINA AMERIKIEČIUS BELAISVIUS

Portugalų Ryt. Afrika.— Japonai mušimais ir kankinimais stengiasi išgaut karines paslaptis iš amerikiečių belaisvių, laikomų koncentracijos stovyklose, kaip pranešė N. Y. Times korespondentas O. D. Tolischus, neseniai paliuosuotas iš japonų arešto.

Sovietų Lakūnai Vėl Bombardavo Karaliaučių

Maskva, liep. 27. — Dideli būriai sovietinių orlaivių vėl bombardavo karinius punktus ir pramonės įrengimus Karaliaučiuje, Rytinėje Prūsijoje, pereitą šeštadienį naktį, kaip praneša iš čia United Press, amerikiečių žinių agentūra.

Riaušėse dėl Maisto Nušauta daug Vokiečių

Maskva. — Tass, oficialė Sovietų žinių agentūra, pranešė liep. 26 d., kad būrys laivakrovių Hamburge išdaužė maisto sandėlius ir sukėlė mūšį prieš būrį slaptosios policijos, kuri buvo atsiųsta tvarkai padaryti.

Darbininkai plytomis bombardavo policiją. Policininkai šaudė ir užmušė kelis tuzinus darbininkų, o daugelį kitų areštavo.

FRANCŪZAI UŽMUŠĖ TUZINUS NACIŲ KARIŲ

London. — Francūzų patriotai užpuolė vokiečių kariuomenę ties Besanconu, užimtoj Francijos dalyj; užmušė 35 hitlerininkus ir pagrobė kiekį amunicijos; kita francūzų grupė užklupo būrį nacių sargų ir užmušė 11. O vienoje vietoje francūzai patriotai užpuolė ir sugadino dirbantį vokiečiams ginklų ir amunicijos fabriką, kaip praneša United Press, amerikeičių žinių agentūra.

Vokiečiai Bombardavę Sovietų Laivus Volgoj

Berlin. — Nacių komanda skelbia, kad jie, girdi, per smarkias kautynes, persigrūmę per Dono upę į pietus ir rytus nuo Rostovo. Hitlerininkai sako, kad jų orlaiviai bombardavo sovietinius laivus Volgos upėje, ir, girdi, nuskandinę tris valtis ir padegę du žibalinius laivus, viso 6,000 tonų.

Pasak, vokiečių, tai priekinės jų ir rumunų eilės pasiekę Dono upę didžiojoj tos upės alkūnėj.

Naciai pasakoja, būk Voronežo srityje, girdi, "susmukusios visos atakos iš Sovietų pusės."

(Niekas nepatvirtina šio priešų pranešimo.)

Chiang Kai-Shek Tariasi Su Roosevelto Pasiuntiniu

London, liep. 27 . — Vyriausias chinų komandierius Chiang Kai-shek nuvyko į Indiją pasitarti su L. Johnsonu, asmeniniu prezidento Roosevelto pasiuntiniu.

Washington. — Dabar Amerikoj pagaminama tris kartus daugiau karo reikmenų, negu pernai lapkričio mėnesį.

PABLOGĖJO SOVIETAM PADĖTIS CIMLIANSKO IR ROSTOVO SRITYSE

Voronežo Fronte Raudonarmiečiai Atmetė Priešus Dar 2 Mylias Atgal; Nuskandino Daug Nacių ir Jų Pabūklų

Maskva, liep. 27. — Vokiečiai su šimtais tankų ir orlaivių smigikų prasiveržė į vidujinius Rostovo apsigynimus.

Siaučia įkaitę mūšiai tarp nacių ir sovietinės kariuomenės ties Cimliansku, 120 mylių į rytų šiaurius nuo Rostovo. Hitlerininkai dviejose vietose prasiveržė iš šiaurinio kranto Don upės į pietinį, Cimliansko srityje. Bet Sovietų artileristai ir orlaiviai smigikai sunaikino devynis laikinus priešų tiltus per upę, nuskandindami daug nacių kariuomenės, kanuolių ir trokų.

Vokiečiai metė frontan šviežius pulkus savo atsarginės kariuomenės.

MŪŠIS TARP ŠIMTŲ TANKŲ

Du šimtai tankų iš vienos pusės ir tiek pat iš antros susirakinę į mūšius vakarinėje pusėje didžiosios Don upės alkūnės, nuo kurios yra 45 mylios iki Stalingrado, pramonės ir susisiekimų centro, stovinčio vakarinėje Volgos upės pakrantėje.

SOVIETAI ATLAIKO POZICIJAS

Pranešama, kad (šiuos žodžius berašant) sovietiniai kovotojai atlaiko savo pozicijas, atmušdami priešus ties Cimliansku ir toje Dono alkūnėje.

AMERIKINIAI ORLAIVIAI IR TANKAI

Sovietų lakūnai su savais ir amerikiniais bombininkais įtužusiai bombarduoja ir iš kulkasvaidžių apšaudo hitlerininkus, d a r y dami jiem didžiulių nuostolių. Mūšiuose iš Sovietų pusės dalyvauja jau pusėtinai daug tankų gautų iš Amerikos ir Anglijos. Jais veikia sovietiniai kariai.

Raudonosios Armijos pranešimas teigia, kad sovietinė kariuomenė dar tebekovoja Novočerkasske, 20 mylių į šiaurių rytus nuo Rostovo, nors naciai pasakojo, būk jie užėmę Novočerkasską jau kelios dienos atgal.

Abelnai pablogėjo Sovietam padėtis Rostovo ir Cimliansko frontuose.

Kietai gindami Rostovą, raudonarmiečiai daro ir kontr-atakas, kai kur pagerindami savo pozicijas.

Ralph Parker, N. Y. Times korespondentas, rašo, kad fašistai vartoja milžiniškai daugiau kariuomenės, tankų ir kitų mechanizuotų jėgų prieš Rostovą, bet miesto gynėjai "nepasitrauks be kruvinų mūšių dėl kiekvieno bloko ir kiekvienos gatvės."

VORONEŽO FRONTE FAŠISTAI ATMESTI DVI MYLIAS ATGAL

Sovietų kariuomenė dar trijose vietose Voronežo fronte permetė atgal per Dono upę divizijas vokiečių, vengrų ir rumunų kariuomenės, į pietus nuo to miesto, o viename sektoriuje atmetė priešus dar dvi mylias tolyn; paėmė nelaisvėn kelis šimtus fašistų ir pagrobė 45 kanuoles.

Naciai sugrūdo į Voronežo frontą jau aštuonias divizijas savo pėstininkų ir vieną šarvuotą diviziją, kurias partraukė iš Francijos.

Briansko fronte, toliau į šiaurių vakarus nuo Voronežo, vokiečiai su 110 tankų darė atakas, stengdamiesi pataisyt savo pozicijas, bet rudonarmiečiai atmušė juos.

Leningrado fronte Sovietai nuolat atakuoja vokiečių linijas ir kai kur pasivarė kiek pirmyn.

ROSTOVO FRONTE MŪŠIAI DAUGIAUSIAI PRIEMIESČIUOSE

Maskva, liep. 27. — Paskutiniais pranešimais, vokiečiai tik vienoje vietoje Rostovo fronte įsilaužė į "širdį sovietinių apsigynimų, bet abelnai mūšiai tebėra daugiausiai vedami priemiesčiuose."

PRIEŠŲ PRANEŠIMAI

Berlin, liep. 27. — Naciai giriasi, kad jie užėmę miestą Bataisk, 20 mylių į pietus nuo Rostovo. — Bataisk yra prie geležinkelio einančio į Baku, centrą Kaukazo žibalo pramonės, stovintį prie Kaspijos Jūros.

Hitlerininkai taipgi sakosi pasiekę Don upę didžiojoj jos alkūnėje.

(Tai yra priešų pranešimai, kurių niekas kitas nepatvirtina.)

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Australija, liep. 27. —Amerikos ir Australijos kariuomenė atakuoja japonus, įsiveržusius į New Guinea salą.

Maskva, liep. 27. —Naciai telkia daugiau kariuomenės į pietines Dono pakrantes ties Cimliansku, ruošdamiesi naujiem žygiam linkui Kaukazo ar Stalingrado.

Berlin, liep. 27. — Naciai sakosi paskutinėmis dienomis sunaikinę 150 anglų tankų Egipte.

Egiptas, liep. 27. — Jungtinių Tautų orlaiviai vėl bombardavo karinius fašistų punktus Tobruke ir Sidi Barrani; užkūrė eiles gaisrų.

Egiptas, liep. 27. — Vokiečiai ir italai apsikasa į vakarus nuo El Alamein; rengiasi atlaikyt pozicijas, į kurias anglai juos atmetė.

LAISVE

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Every day except Sunday
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — J. Gasiunas
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.00
United States, six months	$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	$3.50
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$6.00
Canada and Brazil, six months	$3.25

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Politika New Yorko Valstijoje

Šį rudenį bus rinkimas New Yorko valstijos gubernatoriaus. Tai svarbiausia valstija visoje šalyje. Jos gubernatoriaus vieta antra yra tiktai po Jungtinių Valstijų prezidento. Štai kodėl šios New Yorko valstijos gubernatoriaus rinkimu yra susirūpinęs ir Washington. Įveltas yra ir pats prezidentas ir jo kabineto nariai. Roosevelto vardu daugiausia darbuojasi Berle, Jr., buvęs Lietuvių Darbininkų Susivenijimo advokatas.

Čia politinė situacija labai komplikuota. Viena, demokratai ir republikonai kovoja už tą aukštą ir svarbią vietą. Paskutiniais gubernatoriaus rinkimais demokratas Lehman laimėjo prieš republikoną Dewey tiktai kokiomis šešiomis dešimtimis tūkstančių balsų.

Po tam eina Amerikos Darbo Partija. Jinai šioje valstijoje turi apie pusę milijono balsų. Tai tikrai didelė politinė pajėga.

Paskui seka Komunistų Partija, kurios kandidatas paprastai gauna apie šimtą tūkstančių balsų. Visi sako, kad jeigu pereitais rinkimais komunistai būtų turėję savo kandidatą į gubernatorius ir šimtą tukstančių balsų būtų paėmę, tai Lehaman nebūtų laimėjęs.

Pagaliau išvakarėse šių rinkimų atsirado rimtas krizis pačioj demokratų partijoje. Valstijos pirmininkas Farley užsispyrė kandidatu pastatyti prokurorą Bennett, atvirą darbo žmonių priešą ir fašistų simpatizatorių. Prieš kelius metus šitas sutvėrimas atvirai rėmė Ispanijos gen. Franco, Hitlerį ir Mussolinį prieš Ispanijos liaudį. Kalbėjo fašistų susirinkimuose ir rinko fašistams aukas. Farley sako, kad jis jau turi daugumą delegatų, kurie būsimoje demokratų konvencijoj nominuosią kandidatą.

Prieš Bennett kandidatūrą griežtai išėjo darbo unijos ir Amerikos Darbo Partija. Jeigu Bennett bus demokratų kandidatas, tai Darbo Partija statys savo kandidatą. Tokiam atsitikime, aišku, rinkimus laimėtų republikonų partija, kuri veikiausia vėl statys Thomas Dewey.

Šitaip dalykams paaiškėjus, liberališkieji demokratai ir prezidentas Roosevelt suskato gelbėti situaciją. Jie demokratams siūlo senatorių Mead už kandidatą į gubernatorius. Senatorius Mead yra pasižymėjęs Roosevelto politikos rėmėjas ir gana nuoširdus liberalas, dažnai padėjęs organizuotiems darbininkams. Todėl Meado kandidatūrą remia ir darbo unijos ir Darbo Partija.

Vienas dalykas, aišku, būtent, kad tiktai toks kandidatas, kaip senatorius Mead ant demokratų partijos baloto, galėtų suvienyti New Yorko valst. visus darbo žmones ir pažangiąją smulkiąją buržuaziją prieš reakciją ir fašizmą .

Ką pasakys demokratų konvencija, kuri įvyks rugpjūčio mėnesio viduryje, sunku dabar pasakyti. Jeigu jinai nominuotų Bennett, tai užsiduotų sau tokį skaudų smūgį, nuo kurio jai būtų sunku atsigriebti per daugelį metų. Kartą republikonai įsigalėtų Albany, jie tos aukštos vietos lengvai nebepaleistų iš savo rankų.

Sekretoriaus Hull Prakalba

Pereitą ketvirtadienį pasakė ilgą ir labai rimtą prakalbą Jungtinių valstijų sekretorius Cordell Hull. Aišku, kad Hull išreiškė taipgi prezidento Roosevelto nuomonę ir poziciją.

Sekretorius pabėržė sekamus punktus:

Pirmas, vyriausia ir svarbiausia problema prieš mus, prieš Jungtines Tautas, laimėti šį karą prieš fašistinę Ašį. Jis šaukė visus Amerikos žmones paaukoti viską pasiekimui to tikslo.

Antras, karą laimėjus, Jungtinės Tautos turės būti sargyboje taikos reikalo, idant panašios pasaulinės tragedijos nebūtų pakartojamos vienos kurios šalies, ar šalių grupės. Turės būti sukurta tarptautinė įstaiga-organizacija, kuri rūpintųsi palaikymu taikos. Tokia įstaiga turės turėti pajėgų palaikymui taikos ir suvaldymui žmonių bei šalių, kurie bandytų suardyti taiką.

Trečias, visi nesusipratimai tarpe tautų ir šalių turės būti išrišti ramiu būdu. Kiekviena šalis turės gerbti sutartis ir pasižadėjimus . Tam bus reikalingas tarptautinis teismas.

Ketvirtas, Jungtinės Tautos turės po karo prižiūrėti agresyves šalis, kurios pagimdė jį karą ir kurios paskandino visą pasaulį kraujuose. Vokietija, Italija, Japonija, Vengrija ir kitos, kurios sudaro fašistinę Ašį, turės būti visai nuginkluotos ir nuolatos dabojamos, idant jos negalėtų sukurti naują gaisrą.

Penktas, po šio karo turės būti padarytas galas kraštutiniajam nacionalizmui, kuris nebeturėjo jokių ribų po pereito karo ir davė progą pakilti fašistinėms pabaisoms — Hitleriui, Mussoliniui ir t.t. Kiekviena šalis turės rūpintis tarptautine gerove.

Ir Ten Fašizmo Pavojus

Urugvajaus pažangių lietuvių laikraštis "Darbas" (birž. 12 d.) rašo apie "didį fašizmo pavojų" toje šalyje. Laikraštis šaukia lietuvius budėti ir stoti veiklion kovon su ta grumojančia pavietre. "Darbas" sako :

Mūsų antrajai tėvynei — Urugvajui — grėsia fašizmo pavojus. Pavojus didelis ir jis žada pasireikšti bile minutė. Herrera su savo partija paskutiniu laiku ne be juokais eina prie ginkluoto išstojimo, prie barbariškos santvarkos įsteigimo. Jo talkininkais yra fašistinės "ašies" jėgos. Herrera savo slaptąją koloną turi paruošęs ginklų žvanginimui ir liaudies kraujo liejimui.

Šiuo metu Urugvajuje vyrauja tokia vidujinė padėtis, kuri labai panašį į žlugusių demokratinių valstybių Europoje, išvakarėse fašizmo kriminališko smurto.

Šio mėn. 19 d. turėjo įvykti naujai išrinkto prezidento valdžios perėmimas. Prezidentas Baldomiras, eidamas nustatytais demokratiniais dėsniais pagal aktualę tarptautinę ir vidujinę padėtį, prezidentinius rinkimus atidėjo ir paleido parlamentą. Prez. Baldomiras aiškiai numatė, jog šalies senoji Konstitucija (pagrindiniai įstatymai) laiduoja valstybės priešams herreristams pusiau legaliais keliais paimti šalies vairą į savo rankas ir Artigos laisvvąją žemę paversti pasaulinių banditų kolonija.

Todėl ir įvyko tos griežtos priemonės vasario 21. Sąryšy su tuo Baldomiras įgavo pilno pritarimo iš demokratinių valstybių pusės ir iš plačiųjų Urugvajaus masių.

Bet su tuo fašistinis pavojus netapo anuliuotas. Stoka vienybės demokratinių partijų, aklas vadovavimasis nudėvėtais formalumais nekurių tradicinių formalistų ir, pagaliau, gabi demagogija ir politiniai manevrai to urugvajiečių liaudies priešo — Herreros — jaučiama šalyje tokia įtempta padėtis, jog aiškiai numatoma, kad herreristų partija birželio 19 d. smurto keliais bandys pagrobti valstybės vairą ir su juo pasielgti pagal Hitlerio ir Mikado užmačias.

Fašistų organas "El Debate" šią kruviną kampaniją akstina diena ir dienos. Jis talpina paveikslus, pavardes ir adresus žymiųjų veikėjų, kurių gyvybėms grasina išdavikiška kulka. Herrera šaukia, jog armija, atėjus momentui, atsuks ginklus prieš visus demokratus.

Aišku, kad fašistų provokacijos per spauda, vieši grasinimai, turi savo tikslą: tuo jie siekia išgąsdinti, sukelti nerimą, nepasitikėjimą, ardyti vienybę ir išnaudoti visas silpnąsias demokratų puses. Būtų naivu tikėti, jog fašistai savo tikruosius planus parodys viešai ir pakvies stoti į dvikovą. Fašistai veikia nakties glūdumoje, jie savo žudymo planus, kaip plėšikai, nustato požemiuose — slaptai.

Urugvajaus demokratinė spauda, ypač darbininkų, Herreros sąmokslui iškilti numato bile minutę. Ši spauda visai neabejoja, kad Herrera kops į valdžią ir kad tam tikslui panaudos jėgą, masinį liaudies ir veikėjų skerdimą, ir pavergs šį kraštą.

Tautiečiai! Mes fašizmo režimą pažįstame iš Smetonos laikų, Lietuvoje. Mes šiandien žinome, ką hitlerininkai daro pavergtoje mūsų tėvynėje, kur viešpatauja teroras, plėšikavimai, masiniai šaudymai mūsų brolių ir sesių. Tą patį žada ir šiai demokratiškai šalelei Hitlerio agentas Herrera. Stokime ant kojų, išsijudinkime iš nerangumo, iš nesidomėjimo fašistų žygiais ir ryžtingai glauskimės į urugvajiečių eiles, kad panaikinus fašizmo pavoju!

Kartojame: HERRERISTAI TIKRAI SUKILS IR SURUOŠ SKERDYNES! Nelaukime pirmos kulkų papliupos iš fašistų pusės! Mes svetimtaučiai nepaprastai nukentėsime nuo tų barbarų rankos!

Į budėjimo komitetus! Į tikrųjų patriotų eiles! Su Urugvajaus demokratine liaudimi ir Baldomiro Vyriausybe skelbkime kovą už gyvybę, už laisvę, prieš nacifašistų jėgas, kurių galva yra Herrera!

Reikalaukime areštuoti fašistų vadą! Uždaryti "El Debate" ir panaikinti jų provokacinius lizdus!

Trumpai ir Storai

J. B.

Kas priešingas komunistams, tas priešingas popiežiui.

Šitai pripažino kartą Lietuvos kunigų vyriausybė; ji pasakė tik truputį kitais žodžiais, įvardydama bolševikus, kad jų įstatymai apie darbą ir nuosavybę—turtą — "nėra nauji," yra tai popiežiaus Leono XIII mokslas.

Popiežius ir kiti teigia, kad kuris žmogus pats dirba žemę, iš tyrlaukio padaro derlingą žemę ir iš jos gyvena, tai su ja jisai lyg sugyja, suauga ir ji jam priklauso. Taip sako Leono XIII enciklika "Rerum novarum."

Sovietų Sąjungos įstatymai sako: **"Žemė priklauso tam, kas ją dirba; kiekvienas privalo tiek gauti žemės, kiek gali pats išdirbti su savo šeima."**

Lietuvos kunigai išleido knygelę (Kaune, 1920 m.) vardu "Savasties Principas ir Evoliucija." (Aš ją nusipirkau iš Chicagos "Draugo"). Toj knygelėj, 5 puslapyj, ve kas:

"Šita Leono XIII teorija kai kuriems atrodo "bolševikiška" ir vedanti prie kruvinos revoliucijos. Jei savastis pareina iš prigimties teisių, sako prof. Ch. Gide, tai argi žmonių minios neturinčios beveik jokios savasties, neteisėtai jos sau reikalauja?"

Tam pačiam puslapyj, išnašoje, rašoma:

"Todėl obalsis: "Žemė priklauso tam, kas ją dirba; kiekvienas privalo tiek gauti žemės, kiek gali pats išdirbti su savo šeima" visai nėra bolševikiškas, bet tiesiai plaukia iš Leono XIII enciklikos principų. Bet "dirbti" galima dvejopai: fiziškai ir protiškai, arba moksliškai."

Knygelėj sakoma, kad Leonas XIII tą mokslą ėmęs iš švento Tomo (Tamošiaus) Akviniečio. Dabartinis popiežius, kardinolai, vyskupai laikosi to pat mokslo. O jeigu paprasti kunigai "Drauge" ar kur kitur rašo prieš Sovietų tvarką, prieš komunistų mokslą, tai jiems bus "dantų griežimo" gyvenimas po mirties. Popiežiai papasakos šv. Petrui ir jis neįleis jų į dangų!

Kur tas Fondas?

1918 m. geg. 20 d. rašė: "Į Liet. Darbininkų Tarybos atsišaukimą umiu laiku sudėti didelį Lietuvos Laisvės Fondą pirmutinės atsiliepė mūsų moterys." Liet. Mot. Progresyviškojo Susivienijimo 9-ta kuopa paaukavo 25 dol.

Kur dingo tas Liet. Laisvės Fondas?

Kur dingo iždas Liet. Darbininkų Tarybos, kuri buvo sutverta kovoti už atšaukimą Amerikos įsivėlimo į pirmą pasaulinį karą?!

Kas Yra Nuosavybė?

Niekada daugumui žmonių nėra aišku, kas yra nuosavybė. Ypač tada, kada išgirsta, jog privatinė nuosavybė turi būt panaikinta, paversta visuomenine nuosavybe. Žmogelis turi stubelę, kurioj jis su šeima gyvena; jis bijo, kad tą "privatinę" jo nuosavybę atims! Tai klaida. Tokia stuba nėra "privatinė," tik **asmeninė nuosavybė** —taip, kaip tavo drabužis, bateliai, kepurė ant galvos ir duonos kąsnis burnoje! Tokia nuosavybė yra asmens natūralinė teisė ir nieks neturi teisės ją iš jo atimti, — sako komunistai. Tuomi jis neišnaudoja kitų žmonių. Tik tas žmogus, kurs turi triobų ir fabrikų, kur jis išnaudoja kitus žmones, tai vadinasi turi privatinę nuosavybę, kurią reikia padaryt visos šalies — visuomenės nuosavybe, kad ji naudą duotų bendrai visiems.

Iš Sanatorijos Nuo Gero Draugo

Liepos 17 d., '42 m.
Englewood, Colo.

Drg. A. Bimba.

Malonus Drauge:

Tik šiandien gavau Jūsų laišką, rašytą liepos 2-rą. Ačiu. Iki rudenio būsiu Denverio sanatorijoj; rudenyje važiuosiu į Arizoną.

Denveryje apsibuvau vietinių draugų patariamas, bet labiausia delto, nes bijojau tęsti kelionę į Arizoną labai buvau nusilpęs.

Sanatorijos daktaras padaręs diagnozą tvirtina, nors liga ir gerokai įsigalėjus, tačiau yra galimybių pasveikti. Bet už tai sanatorijoj reikia pabūti metą, mažiausia.

Jau antra savaitė sanatorijoj. Iš lovos dar neleidžia išlipti. Jaučiuosi truputėlį tvirtesnis, negu teko jaustis namie esant. Daktaras stengiasi sunaikinti sausąjį kosulį, kad plaučiai galėtų gyti.

Tiesa, kad permažai kreipiame atydos į savo sveikatą. Bet tokia jau mūsų visų dalis. Mūsų susirgimus reikia skaityti klesinėm žaizdom, vargiai išvengiamom.

Pradėjau rašyti "Džiovininko Dienyną." Labiau sustiprėjęs rašysiu daugiau. Parašysiu kai ką ir "Laisvei."

Linkiu jums ir kitiems draugams tik geriausio.

H. Jagminas
c/o Nat. Sanatorium
Englewood, Colo.

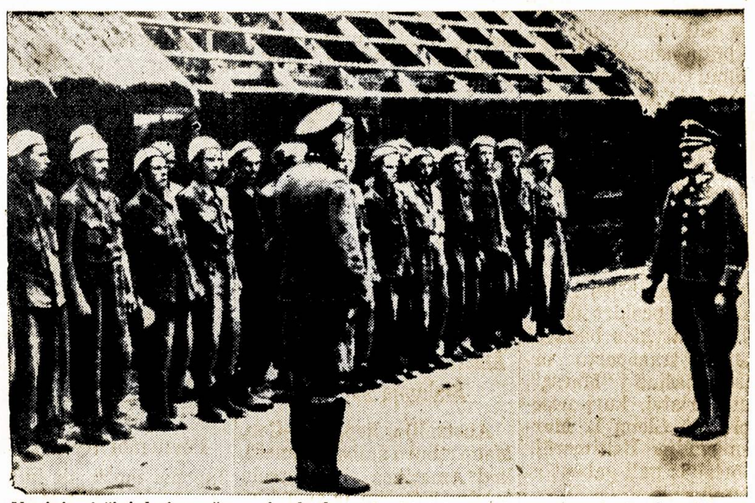

Naciai viršininkai muštravoja lenkus darbininkus dėl verstino darbo batalijono.

Naminis Frontas

Karinės Gamybos Tarybos Division of Civilian Supply pranešime, kuris apsako, kaip karo ekonomija palies kiekvienus namus, pranašauja plačiai apimančius pakeitimus gyvenime ir įpročiuose kiekvieno piliečio ateinančiais keliais mėnesiais.

Maistas, drabužiai, transportacija ir butų klausimas yra keturi punktai, kuriuose pakeitimai jau įvyko ir kuriuose tikėtasi dar didesnių pakeitimų.

Skyriaus specialistai jau dirba kelis mėnesius nustatyti civilių gyventojų reikalavimus ir pritaikinti šiuos reikalavimus prie galimybių karo ekonomijos. Pareiškimas pagrįstas tuo tyrinėjimu seka:

Maistas

Maisto padėtis gali būti gera arba bloga, priklauso nuo to, kaip į tai žiūrime. Iš vienos pusės galima sakyti, kad šioje šalyje nebus trūkumo pagrindinių maisto produktų. Arba, kad Amerikos dieta neteks reikalingo maisto. Iš kitos pusės, nors mes galime tikėtis gerai balansuotos maistingos dietos, irgi aišku, kad daugumas mūsų valgio įpročių turės būti pakeista.

Pav., cukrus jau dalinamas. Šis sumažino mūsų saldumynus. Kavos ir arbatos nėra tiek, kiek buvo. Todėl, kad transportacija sugriauta. Tas liečia bananas. Kiti importuoti dalykai nebus randami mūsų valgiuose.

Kelios mūsų žuvavimo vietos buvo uždarytos, arba pristato armijai ir laivynui arba "lend-lease" reikalavimus. Ir šis nukerta kiekį žuvų. Ir reikalavimas mūsų alijantų tokių valgių, kaip kiauliena, įvykdo didesnį reikalavimą, nors, kaip žinoma, pastangos yra daromos padidinti reikalingus ūkio produktus.

Amerika gali padėti šiame reikale keliais būdais.

Pirma, nekraukite maisto, neperpirkite. Priešas nori, kad žmonės tai darytų.

Antra, suvartokite visą maistą ir nieko neišmeskite.

Trečia, valgykite šviežius vaisius ir daržoves, kad nereikėtų vartoti kenuotus.

Ketvirta, stengkitės gauti vietiniai augintų daržovių, kad sumažinti reikalavimą maisto transportacijoj.

Penkta, vieton kiaulienos ir žuvies, valgykite kito maisto.

Ši šalis turi daug maisto. Pakeitimas valgio įpročių nereiškia pakeitimą į blogąją pusę. Mas galime tikėtis pakeitimus maisto padėtyj, bet jeigu amerikiečiai priims tą permainą išmintingai, mes neturime nieko bijotis.

Drabužiai

Eina gandai apie drabužius. Bet dabar atrodo, kad paskirstymas drabužių neįvyks šiais metais.

Atrodo, kad publika turės daugiau dėvėti bovelnos, todėl, kad pritrūksta vilnų. Irgi reikia tikėtis, kad pareikalavimas daugiau vilnų dėl kareivių įves mažus pakeitimus stiliuje drabužių. Medžiagos gamyboje reikės maišyti vilną su kitom medžiagom, bet mes vis vien galėsime būti gerai apsirengę. Aplamai, reikės išmesti visus pagražinimus ir rėdytis tiktai karui.

Skyrius dabar studijuoja vilnos, bovelnos ir "rayon" padėtį, pažiūrėti, kaip civiliai žiūri į tai, kad pakeitimas galėtų būti padarytas.

Oda yra kita problema. Reikalavimas dėl mūsų ginkluotų jėgų batams didėja. Yra daugelis batų krautuvėse, tai šioje srityje nėra apie ką rūpintis. Bet vis vien problema pasilieka ir ateities įvykiai civilių kiekį paveiks.

Transportacija

Kiekvienas jau žino apie gazolino trūkumą. Daugelis žmonių nesupranta, kad yra trūkumas kuro aliejaus.

Šis trūkumas bus jaučiamas daugiausia rytų valstijose. Mus grąsina rimta problema surasti pakankamai kuriamo aliejaus šildyti mūsų fabrikus ir namus ateinančiai žiemai.

Mes turim nustatytus transportacijos įrengimus, bet nedaugiau. Kiekvienas, kuris tik gali, turėtų pakeisti aliejaus šildomą aparatą į anglių apšildymo aparatą. Mes irgi turėtume dabar supirkti savo anglis, kad sumažinti transportacijos reikalavimą rudenį.

Transportacijos sunkumai palies mūsų kasdieninį gyvenimą. Pav., bus mažiau "bridge parties," todėl, kad negalima bus toli keliauti. Bus mažiau visokių pasilinksminimų vakarais. Ir žmonės bus namie arba savo apylinkėj. Ponas ir Ponia Amerika turės apsipažinti su savo kaimynais, pirkti kaimynų krautuvėse, eiti į vietinius teatrus, priimti didelį trūkumą visokių reikmenų, ir užmiršti traukimą pakeisti aplinkybes.

Butai

Mums reikės peržiūrėti butų padėtį, kad suvartoti visas vietas. Reikalavimas plieno karo programai sulaikys statybą kur yra pakankamai butų, bet dėl neapsižiūrėjimo iš kieno nors pusės, nėra pavesta karo reikalams. Priverstinas sąrašas karo darbininkų jau įvykintas Anglijoj. Toj šalyj tušti butai buvo rekvizuoti. Šie du būdai išriša butų problemą.

Daug karo darbininkų negali pirkti namą, todėl, kad jų pajamos yra permažos arba todėl, kad jie neapsistoja vienoj vietoj. Taigi yra manoma, kad geriau būtų nuomuoti šiais laikais, negu statyti.

War Production Board.

Tai grupė vokiečių kareivių, kurie buvo anglų paimti nelaisvėn Viduriniuose Rytuose. Jie gabenami į nepažymėtą Anglijos koloniją, kur jie bus internuoti iki karo pabaigai.

Lietuva Dabar Ir Ateityje

Pranešimas Kanados Lietuvių Kongresui, Įvykusiam Birželio 27 ir 28, 1942 m., Montreale

J. LESEVIČIUS

Lyginant su istoriniu laikotarpiu, tai visai neseniai, vos tik keli metai atgal, Kanados lietuviai, iš skirtingų miestų, nuo įvairių organizacijų atsiuntę savo delegatus į Pirmąjį Kanados Lietuvių Kongresą Lietuvos Liaudžiai Ginti, rugpjūčio 1 ir 2 dd., 1936 m., ir į Antrąjį Kongresą, rugsėjo 3 ir 4 d., 1938 m., svarstė, kaip padėti Lietuvos liaudžiai nusikratyti tautininkų - fašistų - Smetonos ir Ko. — smurto keliu užgriebto viešpatavimo, kuris išnaudojimu ir teroru smaugė Lietuvos žmones. Pirmas ir Antras Kanados Lietuvių Kongresai tvirtai pasisakė už tai, **kad Lietuvos žmonėms turi būti suteiktos demokratinės teisės apsispręsti savo reikalus taip, kaip jie nori ir išsirinkti vyriausybę, kokia jų nuomone būtų geriausiai tinkama Lietuvos reikalus tvarkyti.** Tai buvo ne tušti žodžiai, bet nuoširdus demokratinio nusistatymo Kanados lietuvių troškimas. Tam Kanados lietuviai ne mažai įdėjo energijos, darbo ir moralės, taipgi materialės paramos, kad ištikrųjų pagelbėti Lietuvos liaudžiai nusikratyti lietuviškų fašistų jungo, atgauti laisvę ir demokratines teises.

Kaip masinės Lietuvos žmonių pastangos, taip užsienio ir mūsų, Kanados lietuvių, troškimai ir darbai nenuėjo veltui. Ta valanda atėjo. Birželio 15, 1940 metų, Lietuvos tautininkų-fašistų priespaudos aparatas subyrėjo, jų dvasios vadas A. Smetona ir jo agentai pabėgo iš Lietuvos bijodami liaudies teismo už savo kriminalystes ir pabėgo ne kur kitur, bet į nacių Vokietiją, prisiglausdami pas didžiausį pasaulinį gengsterį, banditą — Hitlerį.

Padėtis Pasikeitė

Taip, Lietuvos liaudis nusikratė lietuviškų tautininkų - fašistų jungo. Atgavo taip sunkiai už ją kovotą laisvę. Džiaugsmo banga nuaidėjo ne tik per Lietuvos žmones, bet ir per viso pasaulio lietuvius. Pirmu kart po Smetonos ir Voldemaro užgrobimo valdžios vairo į jų rankas, Lietuvos liaudis laisvai galėjo tarti žodį, spręsti savo reikalus. Liepos 15 d., tų pačių metų, Lietuvos liaudis laisvu, slaptu ir proporcingu balsavimu išsirinko Liaudies Seimą. Įsisteigė laisva LIETUVOS TARYBŲ SOCIALISTINĖ RESPUBLIKA. Vėliau Lietuva įsijungė į Sovietų Socialistinių Respublikų šeimą. Nuo to laiko Lietuvos liaudies priešai ir engėjai, išsisklaidę po visus pasaulio kraštus ir susiradę sau draugų užsienyje, pradėjo velniška ataką prieš Tarybų Lietuvą, prieš Lietuvos liaudį ir prieš jos teisėtu būdu išrinktas vyriausybės atstovus. Bet apie tai kalbėsim vėliau, dabar tiek trumpai tegalima buvo pasakyti apie mūsų nusistatymą linkui Lietuvos praeityje ir apie pačią Lietuvos istoriją paskutiniu laiku.

Nauji Uždaviniai

Jei pirmesniuose Kongresuose suvažiavę svarstėme taikiame laike, kaip pagelbėti Lietuvos liaudžiai nusikratyti lietuviško fašizmo ir atgauti demokratines teises ir laisvę, tai šiame Kanados Lietuvių Kongrese, kuris vyksta daug skirtingesnėse sąlygose, atsistoja prieš mūsų akis daug didesni uždaviniai, daug daugiau reikalaujanti iš mūsų visų pasišventimo ir pasiaukavimo gelbėjimui Lietuvos žmonių. **Šiandien sukanka lygiai vieni metai ir viena savaitė, kaip Lietuvą, mūsų gimtinį kraštą, mūsų brolius ir seses tautiečius užgulė ir terioja dar žiauresnis daug bjauresnis, nachališkesnis ir žvėriškesnis priešas — išlaukinis priešas — hitlerinės Vokietijos naciai - fašistai.** Birželio 22 d., 1941 metų, naktį, Hitlerio fašistinės gaujos, su visais moderniškiausiais karo pabūklais, be jokio perspėjimo, visu pasiutimu puolė Lietuvą bombarduodami miestus ir kaimus, ramiai miegančius žmones, kūdikius, moteris ir senelius. Tai buvo pirmas Hitlerio pasisukimas į rytus beveik per du metu vesto nuožmaus karo. Tą dieną Hitlerio govėdos užpuolė ant Sovietų Sąjungos, manydamos lengvai ją sutriuškint ir likti naciškais pasaulio viešpačiais, pirmiausiai paliedami kraujo upelius nekaltų Lietuvos žmonių.

Nežiūrint galingo Raudonosios Armijos pasipriešinimo, netikėtai užpulta su didžiausia pasaulyje karo mašinerija ir Kvislingams padedant, Raudonoji Armija turėjo pasitraukti iš Lietuvos — Lietuvą okupavo Vokietijos fašistai. Nuo tada Lietuvos žmonėms atsivėrė naujos žaizdos, prasidėjo naciška priespauda, teroras, persekiojimai, areštai ir mirties bausmės. Kažin ar bereikia šiandien leistis plačiam aiškinimui, kokias sunkias, neapsakomai skaudžias kančias kenčia Lietuvos žmonės. Nors mes šiuo laiku, dėl aštrios cenzūros, neturime pilnai pakankamų davinių nacių teroro Lietuvoje, bet apie juos abejoti nėra ko. Užtenka pasižiūrėti į vokiečių išleistus įstatymus, grąsinant teroru, areštais ir mirtimi, kas nepildys jų įsakymų, prieštaraus jųjų valiai, neatiduos okupantams maisto produktų, drabužių ir kitų jiems reikalingų daiktų.

Štai tik mėnesis laiko atgal pranešė, kad vokiečiai sušaudė 400 Lietuvos žmonių už du nužudytus nacius plėšikus. Taipgi ką tik pasiekė mus žinia, būtent, Lietuvos Tarybų prezidiumo pirmininkas Maskvoje, Justas Paleckis, pranešė spaudai, kad kiek galima surinktom žiniom, nacių barbarai per metus laiko jau iššudė apie 30,000 žmonių Lietuvoje, neskaitant tų, kiek iššudyta be žinios; o kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose sugrūsta iki 120,000 žmonių. O kiek išvežta į Vokietiją ūkio darbams, taipgi ginklų gamybos industrijoj, priverčiant juos dirbti pavojingiausiose vietose—dirbtuvėse, kur kiekvienu laiku gali būti bombarduojamos iš orlaivių, ir frontuose kasti apkasus.

Vokiečių laikraščiai ką tik dabartiniu laiku raportavo vieną žmonių šaudymą Šiauliuose ir Mažeikiuose, pakorimą 3 vyrų ir sušaudymą dviejų grupių — vienos iš 42 žmonių, kitos iš 38 žmonių Kaune. Taip pat 16 žmonių sušaudymą Vilniuje.

Tai tik žiupsnelis davinių apie nacių terorą okupuotam mūsų gimtiniam krašte Lietuvoje. Tai šiurpulingi vaizdai, kurie kiekvienam sąžiningam, turinčiam žmoniškumo jausmus žmogui sudrebina širdį, iššaukia neapykantą, uždega kerštu. Žinant šitas nacių teroro baisenybes, tas ir pastatė pas mus, Kanados lietuvius, gyvą reikalą sušaukti šį Kanados Lietuvių Kongresą, tikslu, išsiaiškinti tikrąją Lietuvos žmonių padėtį, mūsų pažiūras į Lietuvą ir sucementuoti į vieną bendrą branduolį visas Kanados lietuvių jėgas, kad padėti Lietuvos žmonėms kuo greičiau išsiliuosuoti iš tos nežmoniškos vergijos ir suteikti galimą mūsų pagalbą jiems, kada tik bus galima. Vieną ir svarbiausią dalį jau apkalbėjome vakar dienos sesijoje, tai būtent, visokią mūsų paramą Kanados ir Suvienytų Tautų karo pastangoms, nes Lietuva bus išlaisvinta iš po nacių priespaudos tik tada, kada Santarvininkės laimės pergalę. Šiandien mums tenka apkalbėti mūsų galimą pagalbą Lietuvos žmonėms. Bet pirm negu eiti prie to, pasižiūrėkime į pačią Lietuvą, į jos priešus ir draugus.

Kokia Turėtų Būti Lietuva Po Karo

Kaip jau visiems yra žinoma ir aš šiandien pradžioj minėjau, Lietuva prieš Vokietijos užpuolimą buvo pasirinkusi sovietinę tvarką. Tas užsienio lietuviuose ir pas mus, Kanadoje, sukėlė tam tikrą minčių pasidalinimą — vieni užgyrė tą tvarką, kiti jai priešinosi. Ir tai labai naturalu. Viena, kad tai skirtingas iš pamatų Lietuvos žmonių pasisukimas padaryta ir kaip kuriems užsienio lietuviams pasidarė kaip ir naujas dalykas, gal nepakankamai aiškus ir todėl visai nestebėtina, jei randasi žmonių, kad ir pas mus Kanadoje lietuvių tarpe, kurie reiškia nepasitenkinimą vidujine Tarybų Lietuvos tvarka. O antra, reikia žinoti, kad buvusis Lietuvos liaudies korikas ir šalies pardavikas (kaip pamatysime vėliau), A. Smetona, pabėgęs iš Lietuvos su savo bernais tautininkais ir susiradęs sau pritarėjų užsienyje, padedant užsienio liet. fašistinei pronaciškai spaudai, visokiais būdais klaidino ir tebeklaidina lietuvių išeiviją, įkalbinėdami, kad tai buvo prieita ne laisva Lietuvos žmonių valia prie sovietinės santvarkos, bet Rusija — kaip jie sako — privertė tą santvarką priimti. Viską, kas tik gali būti gera ir naudinga Lietuvos žmonėms, jie maišo su purvais, paslėpdami tikrą tiesą, o skleidžia vien tik melus ir visokias nesąmones. To priedui, desperatiškai jie stengiasi kaip tik įmanydami niekinti ir visaip žeminti žmonių akyse galingąją, taip herojiškai kariaujančią prieš pirmiau kai kurių manytą "nenugalimą" nacių armiją, demokratinių valstybių santarvininkę, Sovietų Sąjungą, nuo kurios priklauso ir tik ten viltis, ne vien Lietuvos išgelbėjimas nuo Hitlerio dominacijos, bet ir viso laisvojo pasaulio likimas. Tą pripažino demokratinių valstybių vadai, didieji diplomatai ir militaristai, kaip tai: Roosevelt, Churchill, MacKenzie King, Lord Beaverbrook, Joseph Davies, Sir Stafford Cripps, Santarvininkų Pacifiko komandierius herojus Gen. MacArthur ir kt. Bet šios išeivių lietuvių grupės ir jų spauda tokią tiesą slepia nuo žmonių, o naudoja gautas žinias iš Hitlerio kontrolėj esančių Lisabono, Stockholmo, Ankaros, pagamintas Goebbelso propagandos ministerijoj ir jomis jie maitina savo skaitytojus ir bendrai visuomenę. Ir visa tai daro vien dėl to, kad Lietuvos žmonės buvo nusikratę fašistinio brudo, visokių išnaudotojų, šalies pardavikų ir patys paėmė į savo rankas tvarkytis reikalus ir gyvenimo lygmalą taip, kaip jiems patiko.

Tačiaus nesupraskite manęs, kad aš čia noriu įkalbėti Lietuvai sovietinę tvarką ar ją apginti. Anaiptol ne. Visa tai paminėjau dėl to, kad susidarius aiškesnį Lietuvos praeities vaizdą, kuris duotų galimybių sukristalizuoti mūsų Kanados lietuvių visas jėgas tiekimui galimos pagalbos Lietuvos žmonėms ateityje, t. y., po karo, kada hitlerizmas bus sutriuškintas ir Lietuva išlaisvinta. Tai vyriausias ir pagrindinis klausimas šio Kanados Lietuvių Kongreso, kiek tai liečia Lietuvą. Aiškinti, manau, nereikia, kaip sunkiai Lietuvos žmonės bus nualinti karo ir vokiečių okupacijos ir po karo begalinai jiems bus rekalinga visoka mūsų, užsienio lietuvių, parama. Kadangi visokie gaivalai, kurie vadinasi save Lietuvos "patrijotais," visokie Smetonos, Karpiai, Tysliavos, Grigaičiai, Michelsonai, Kanados lietuvių tarybininkai ir kiti visokie mažiai ir dideli fašistai ir fašistukai—jų grupės ir grupelės, jau dabar stato klausimą, kokia Lietuva bus po karo ir jei ne tokia, kokios jie nori, jei Smetona ar jam panašaus plauko tipas vėl nebus užkeltas ant "sosto," jei Lietuvos liaudis nepaklausys jų diktavimo, tai jie pasiruošę jau dabar prakeikti Lietuvą, prakeikti tas valstybes, kurios ją išvaduos iš po Hitlerio kurkos, jie pasiruošę užmiršti Lietuvos žmonių pergyvenamas dabartines kančias, vargus ir viską. Pagaliau gatavi dėtis su Hitleriu ar pačiu velniu — kaip žmonės sako — kad tik išlieti savo pagiežos tulžį prieš Lietuvos liaudį, prieš tuos žmones ir prieš tas valstybes, kas teiktų pagalbą Lietuvos žmonėms, kas juos užtartų.

(Daugiau bus)

Farmerius Aplankius

Darbininkas, dirbdamas dirbtuvėje ir per ištisus metus nematydamas dieninės šviesos, lauki atostogų, kaip kokių didžiausių iškilmių. Ir kada gauni atostogų, norisi apleisti miestą, išvažiuoti kur nors į laukus, pakvėpuoti tyru oru, nes po atostogų vėl reikės įlysti į slepą ir prie elektros šviesos ir visokių nuodingų dujų dirbti ištisus metus, jeigu tik sveikata leis tą daryti.

Liepos 7 d. ryte leidžiamės pas draugus Čiuberkius į Ridgewood, N. J., ir iš ten su Čiuberkiais į Flemington, N. J. Visą kelią, apie 70 mylių, tęsiasi gražios farmos, bet javai neišaugę dideli, kaip turėtų būti. Vėliaus pas farmerius sužinojom, kad per visą pavasarį, iki pusei birželio, nebuvo lietaus ir tas užkenkė javų tinkamam užaugimui.

Pribuvę į Flemingtoną apsistojome pas Matulionius. Radome bedirbant, nes ant farmų niekad darbo netrūksta. Nepaisant, kad darbo daug turi, vienok metė jį šalin ir mus pasitiko. Bepietaujant, dr. Matulionis išsireiškė: "Blogu laiku atvykote. Po piet atvažiuoja daktaras ir mes turėsime vištukus čiepyti nuo raupų ir bronchito, todel priversti būsime jus vienus palikti." Pasirodė, kad jiems reikalinga ir talka. Todel visi griebėmės prie darbo ir į kelias valandas tapo įčiepyta apie 800 vištukų.

Užbaigę daktarišką darbą ir pasiėmę drg. Matulionienę, kaipo vadą, leidomės jieškoti Bernotų. Jie gyvena septynių mylių atstumoj. Vos spėjome įvažiuoti į kiemą, tuojau pasitiko Bernota, kuris buvo vos tik atvykęs iš Trentono. Bernotai turi nedidelę farmelę, rodos, 6 akrus žemės ir jis pirmiau dirbo New Yorke prie kriaučių, o dabar dirba prie to pačio darbo Trentone, nes čia, kaip jis išsireiškė, nors mažiau moka, bet arčiau važinėti. Besišnekant, išėjo ir drg. Bernotienė, su kuria apie 17 metų nesimatėme. Per tą laiką ji pusėtinai persikeitė, gamta prispaudė senatvės antspaudą. Apžiūrėję farmą ir pasigėrėję įrengimais, kuriuos pats Bernota savo "kriaučiškomis" rankomis atliko, įėjome į stubą. Čia mus puikiai pavaišino. Besikalbant, atvažiavo ir jų duktė, kuri dirba New Brunswick, N. J.

Atsisveikinę su Bernotais, leidomės jieškoti Pavalkių. Savo laikais S. Pavalkis dar buvo "Laisvės" Bendrovės direktorius. Pavalkiai turi 27 akrus žemės. Pats Pavalkis važinėja į New Yorką dirbti. Dalį kelionės padaro automobilium, o paskui, palikęs automobilį prie stoties važiuoja gelžkeliu. Pavalkienė ir jaunas vyrukas dirba apie vištas, o laukus apdirba samdomas farmeris, kuris turi visus į rankius. Užaugę gražus kviečiai, kornai. Čia irgi pats Pavalkis savo "kriaučiškomis" rankomis pasistatęs visus reikalingus budinkus. Vištininkai pastatyti cementiniai. "Pats vienas viską padariau" — pareiškė Pavalkis.

Apžiūrėję farmą ir čia einame stubon, kuri dar neužbaigta statyti. Čia vėl v a i š ė s, pasikalbėjimai. Klausiame Pavalkį ar politika neužsiima? Gauname atsakymą: "Važinėti į New Yorką kasdien apie 70 mylių, dirbti ir sugrįžus dar rūpintis farmos reikalais, tai apie politiką ir laikraščių skaitymą negali būt nei kalbos."

Dar norėjom atlankyti J. Bučinską, bet jau buvo vėlokas laikas, tai atsisveikinę su Pavalkiais, grįžome pas Matulionius nakvoti.

Reikia pastebėti, kad visų trijų farmerių stubos įrengtos ne farmeriškai, bet miestiškai ir moderniškiausiai.

-:- -:- -:-

Aplankę Flemingtono farmerius, pravažiavę pro šalį buvusios Ch. Lindbergho rezidencijos, iš kurios buvo išvogtas ir nužudytas jo kūdikis, sumanėme dar aplankyti vieną plačiai žinomą farmerį — Seną Vincą. Bet pirma, negu pas jį važiuoti, užklausiau, ar galėsiu gauti gazolino namo sugrįžti. Gaunu atsakymą:

"Atsivežkite savo cukraus, o gazolino pas mus gausite." Remdamiesi Seno Vinco užtikrinimu, leidomės Gibbstown'o linkui ir po keturių valandų kelionės pasiekėme Seno Vinco farmą. Kadangi jį aplankome veik kas metai, tai čia didelės permainos nematėme. Gyvena pas jį žentas ir duktė. Žentas dirba Philadelphijoj prie laivų statymo ir jis rūpinasi stubos taisymu gerinimu, o Vincas, Vincienė ir duktė triusiasi apie farmą. Čia jau pasikalbėjome ir apie politiką. Senas Vincas nors ir pripažįsta, kad Sovietų Sąjungos padėtis sunki ir net kritiška, vienok įsitikinęs, kad pergalė bus Sovietų Sąjungos pusėje. Teisybė, jis skeptiškai žiūri į jos talkininkų teikiamą pagelbą, bet tvirtai tiki į Sov. Sąjungos pergalę.

Beje, buvo atvykęs iš Philadelphijos ir Skuodis. Su juomi irgi pasiginčyta. Jis sako, kad Vokietija tuojaus nugalės Sov. Sąjungą ir tuomet savaip sutvarkys visą Europą. Kaltina Sovietų Sąjungą, būk ji bandžius kišti koją Vokietijai ir todel vokiečiai paskelbę karą.

Buvo jam nurodyta, kad čia vokiečių valdžios pasiteisinimas ir t.t. Tuomi mūsų diskusijos ir užsibaigė.

Senas Vincas sakė, kad sulaukęs žiemos rašys apysaką iš Amerikos lietuvių gyvenimo ir pridūrė, kad ta apysaka, veikiausiai, būsianti paskutinė. Jis irgi pastebėjo, kad gamta jau spaudžia senatvės antspaudą.

Pasiviešėję pas Seną Vincą, leidomės namų linkui, nes jau vėl reikės grįžti darban ir lysti sklepan.

V. Paukštys.

Paveikslas parodo Raud. Armijos vienetą Dono fronte.

Nashua, N. H.

Liepos 12 dieną Literatūros Draugijos 42 kuopa ir Liet. Darb. Susivienijimo 128 kuopa turėjo surengę pikniką taip, kaip ir visuomet, toj pat vietoj ir tokia pat tvarka, kaip ir visada. Ir štai apie 5 valandą, kada žmonės linksminosi, tai pribuvo 4 policijos karai, sustabdė pikniką, konfiskavo alų, degtinę, dvi bonkas, kurios buvo pradėtos, išpylė. Du narius iš rengėjų — J. Wirbicką ir V. Vilkauską patraukė atsakomybėn.

Ant rytojaus buvo teismas; teismo dienoj V. Vilkauskui nuėmė kaltinimą, o Wirbicką kaltino, kad jis pardavinėjo sekmadienį alų be leidimo. Reiškia, iškasamas tas mėlynasis įstatymas, pagal kurį jokio biznio negalima sekmadienį daryti. Bet gi per metų metus mūsų miestelyje visos draugijos rengė piknikus ir niekas priekabių nejieškojo. Skundikų, rodosi, irgi negalėtų būti, nes jeigu šios draugijos negalės rengti, tai ir kitos negalės turėti piknikų.

V. V.

BE 100% WITH YOUR
10%
BUY WAR BONDS

Philadelphia, Pa.

Phil. pažangiųjų lietuvių organizacijų rengiamas didysis

PIKNIKAS

Naudai Dienraščio

"LAISVĖS"

Įvyks sekmadienį

Rugsėjo-Sept. 6

Puiki Dainų Programa

Piniginės dovanos prie įžangos biileto perkant iš anksto.

1-ma $15.00 Cash
ir 2 po $5.00 Cash

Piknikas bus naujoje vietoje:

DEER PARK

DEER PARK, N. J.

Iš anksto įsigykite bilietus ir rengkitės dalyvauti šiame piknike.

Už Laisvę, Už Šviesią Ateitį, Už Laimingą Gyvenimą!

(Sovietų Sąjungos Apsigynimo Karas)

Surinko D. M. ŠOLOMSKAS ••••• 4 — 29 — 42 — — 57

(Tąsa)

Jiems nepavyko nei Lucko, nei Žitomiro srityj apsupti Raudonosios Armijos dalinius; jie turėjo užkariauti kiekvieną pėdą žemės, brangiai užsimokėdami.

Pradžioj rugpjūčio naciai prasimušė į pietus nuo Kijevo, veržiamiesi prie Dniepro, linkui Bielaja Cerkov ir pradėjo supti Odesos prieplauką.

Leningrado linkui kovos ėjo Cholmo ir Ilmen ežero srityj. Ore Sovietų milžiniško dydžio bombnešiai atlikdami 2,000 mylių kelionę, pradėjo bombarduoti Berlyną, kas Hitleriui buvo labai nesmagu po tiek daug kartų jo pareiškimų, kad naciai "sunaikino visus Sovietų orlaivius." Sovietų orlaiviai veik nepertraukiančiai bombardavo Rumunijoj žibalo šaltinius Ploešti srityj ir sudaužė milžinišką tiltą per Dunojų ties Černovoda, rugpjūčio 10 dieną.

Apart tų tolimų objektų, kuriuos Sovietų lėktuvai bombardavo, jie nuolatos puolė Hitlerio tankų ir mechanizuotas dalis iš oro.

Žymiausias Hitlerio pasisekimas buvo antrame mėnesyj karo, tai prasilaužimas generolo von Reichenau mechanizuotų jėgų išilgai Bug upę Ukrainoj, pasiekimas Nikolajev prieplaukos ir apsupimas Odesos prieplaukos. Hitleris gyrėsi, kad būk "rusai bėga iš Odesos," kad ten bus suruošta "Raudonajai Armijai" baisus žudymas, kad fašistų orlaiviai būk skandina Sovietų laivus ir neleidžia pabėgti. Kaip vėliau paaiškėjo, tai Raudonoji Armija visai nesirengė iš Odesos bėgti. Jos ten daliniai pasiliko tiksliai ir jie virš du mėnesius naikino Rumunijos, Vengrijos, Italijos ir Vokietijos jėgas. Prie Odesos veik visai buvo išnaikinta Rumunijos armija, apie tai skaitytojas ras vėliau.

Nepaisant visokių Hitlerio pasigyrimų apie "apsupimus" ir suėmimus šimtų tūkstančių "rusų" į nelaisvę, pasirodo, kad maršalo Simo Budiono armijos sekmingai pasitraukė už Dniepro ir persiorganizavo naujoms kovoms. Hitleris ir jo talkininkų armijos Ukrainoj įėjo apie 300 mylių gylio ir užnugaryj prasidėjo aktyvus partizanų veikimas.

Antro mėnesio pabaigoj Hitleris turėjo prieš Sovietų Sąjungą jau apie 300 divizijų ir 50 divizijų jo talkininkų — Rumunijos, Vengrijos, Finliandijos ir Italijos. Bet italų divizijų mažai buvo į frontą permesta, Hitleris nusprendė juos naudoti pavergtoj Europoj žmonių smaugimui.

Sovietų Sąjunga apart išstatomų jėgų prieš Hitlerio ir jo talkininkų jėgas dar buvo priversta apie 50 divizijų laikyti Turkijos ir Persijos srityj ir nemažiau 50 divizijų ant Sibiro sienos prieš vis daugiau koncentruojamas Japonijos jėgas.

Hitleris mobilizavo apie dešimty valstybių liuosnorius, butent — Francijoj, Ispanijoj, Portugalijoj, Belgijoj, Holandijoj, Danijoj, Slovakijoj kartu prieš Sovietų Sąjungą. Antrame mėnesyj karo Raudonoji Armija uždavė visą eilę Hitlerio armijoms skaudžių smūgių.

* * *

Du Mėnesiai Karo

Bėgyje dviejų mėnesių Raudonoji Armija vedė dar nebuvusius žmonijos istorijoj didžiausius mūšius prieš fašistų ordas milžiniškame fronte, nuo Šiaurinio Didjūrio iki Juodųjų Jūrų,—rašė "Pravda."

Keturios savaitės atgal Berlyno radio sakė, kad svarbiausios Raudonosios Armijos jėgos jau sumuštos ir sunaikintos, ir kad Raudonoji Armija meta į mūšį jau paskutinius savo rezervus. Nepaisant to, per pastarąsias tris savaites Sovietų armija sumušė: 12 vokiečių fašistų tankų divizijų; 37 pėstininkų divizijas; 8 motorizuotas divizijas ir kelias hitlerininkų "S. S." divizijas, kurios buvo sudarytos iš gerkliapjovių. Jų ėjimas pirmyn, kaip kuriose fronto dalyse, jiems kainavo labai daug kraujo. Kada tas žmogėda Hitleris gyrėsi, kad jis nepasigailės 3,000,000 vokiečių kareivių kraujo pavergimui Sovietų Sąjungos.

Per du mėnesius karo Vokietijos armija neteko daugiau, kaip 2,000,000 užmuštais, sužeistais ir belaisviais. Tokia tai kraujo kaina jau užmokėta už jų razbainišką užpuolimą ant Sovietų Sąjungos. Bet jiems priseis dar brangesnę kainą užmokėti.

Jausmas nerimo ir nusiminimo, nujautimas neišvengiamo pralaimėjimo hitleriškos Vokietijos vis daugiau darosi aiškus Vokietijos gyventojams ir net fašistų kareiviams. Vokietijos gyventojai ir ypatingai vyresnieji amžium gerai pamena liūdną galą 1914-1918 metų karo, kada Vokietijos armija karo pradžioj suspėjo laimėti didelių pergalių, užėmė didelius Europoj plotus, bet nepaisant to, netekus daug kraujo pergalėse, galų gale, pasekmėje dviejų frontų karo, pati pralaimėjo.

Tas faktas, kad ilga kova ant dviejų ar daugiau frontų nesiūlo hitleriškai Vokietijai jokio laimėjimo, pradeda aiškėti net kaip kuriems hitlerininkų oficieriams. Žymiu ženklu to yra atviras laiškas aukštesniųjų vokiečių oficierių, kurie perėjo į mūsų pusę. Tas laiškas buvo paskelbtas rugpjūčio 20 dieną.

* * *

PIRMAS DIDELIS SMŪGIS HITLERIO ARMIJAI

Prie Elnės užduotas didelis smūgis Vokietijos fašistų armijai, — rašė J. M. Nekrasovas. — Sumuštos Hitlerio jėgos, kurios pirmoj ofensyvoj siekė Maskvos. Elnės srityj sueina daug svarbių kelių ir svarbus operacijoms punktas į Maskvą ir į pietus. Sovietų komanda priešo planus permatė.

Prieš Sovietus buvo kalnai ir tvirtos priešo pozicijos. Vienas kalnas buvo raktas į Elnę ir jį būtinai reikėjo paimti. Ant kalno vokiečiai buvo apsikasę keliomis eilėmis, pasistatę minų svaidytojus ir į žemę įkasę tankus. Nuo kalno jie galėjo apšaudyti kiekvieną žemės pėdą ant dviejų ir pusės mylių. Prie to, priešo kanuolės kalną gynė iš trijų pusių.

Pirmiausiai ataką pradėjo Sovietų kanuolės pekliška ugnimi daužydamos priešo kanuoles, apkasus, tankus ir atidarant pėstijai kelią. Jau temo, kada pėstija pradėjo kalno ataką. Atakai vadovavo kapitonas Malyšievas, kuris staigiu puolimu paėmė du priešo šarvuotus automobilius. Patsai paėmęs vieną iš priešo šarvuočių, leidosi juo priešus atakuoti. Jie prasilaužė į priešo pozicijas ir jo kariai ėmė mesti bonkas su benzinu ant priešo tankų. Keturi nacių tankai užsidegė. Tuo kartu daugiau raudonarmiečių įsiveržė ant kalno. Iš karto fašistai bėgo, bet gavę padrūtinimų smarkiai atakavo Malyšievo jėgas iš šono. Raudonarmiečiai atsakė durtuvais ir užmušė 230 fšistų. Kovos ėjo per visą naktį, net iki ryto 8 valandos, kada priešo likučiai buvo priversti pasitraukti.

Šioj nakties kovoj vien mano pulkas užmušė per 500 fašistų. Naciai pasitraukdami išsigabeno šimtus savo sužeistų karių. Vienas suimtas fašistų kuopos komandierius sakė, kad iš jo kuopos, kuri turėjo 250 karių, gyvų liko tik 10. Panašius nuostolius panešė ir kitos jų dalys. Mūšyj jie gavo padrūtinimų, bet kovai pasibaigus jų kuopos turėjo tik po 25 ar 30 žmonių.

Vokiečiai išmušti nuo kalno sukoncentravo savo kanuolių ir minų svaidytojų ugnį prieš kalną. Per dvi dienas jie net tris kartus atakavo didelėmis jėgomis kalną, bet be pasekmių. Kiekvienu kartu raudonarmiečiai prileisdavo juos arti ir atidengdavo pražutingą ugnį iš kulkasvaidžių, minosvaidžių ir kitų ginklų. Buvo ir durtuvų kovos.

Tuo kartu mes drūtinome savo pozicijas ant kalno. Kada tas jau buvo padaryta, tai kalno apsaugai palikau 150 raudonarmiečių, o su savo pulku puoliau priešą. Ir vėl prieš mus buvo priešo apkasai ir apdrūtinimai. Mes užėmėme mišką. Priešas nedrįso prie jo artintis, nes mūsų ugnis iš miško buvo didelė.

Pradėjome apsupti priešą, kaip geležiniu lanku. Tik siauras ruožtas buvo, kuriuo priešo divizijos palaikė ryšius su kitomis savo armijos dalimis. Vokiečiai traukėsi tuo siauru koridorium, o mūsų ugnis juos naikino. Visas laukas tirštai buvo nuklotas vokiečių lavonais.

(Daugiau bus)

Minersville, Pa.

"Laisvės" Dienraščio Piknikas

Nebus perdaug išpūsta, jeigu aš jį įvardinsiu, kaip metinę proletarinę šventę toj apylinkėj, kur jis įvyksta, ir kaip tai malonu jame dalyvauti; nežinau, ar visiems? Bet man, tai tikrai malonu!

Šių metų visuomeniški reikalai mūsų mieste pašliję į blogąją pusę; tas žymiai atsiliepia ir į mūsų apylinkės draugus bendruos uždaviniuos veikti; tad šiuometinis didysis parengimas buvo abejotina ar įvyks!

Tik štai netikėtai, lankantis dd. Urbonams liepos 5 dieną Brooklyne "Laisvės" didžiuliame piknike, d. Urbonas, ashlandietis, teikdamas auką "Laisvės" popieros fondui, užsikviečia laisviečius dalyvauti mūsų apylinkėj surengtam piknike, tik nepasako datą, kada įvyks, patarė tėmyti "Laisvėj" paskelbimą, kuris tilps greitu laiku.

Tas mane nustebino; kaip tai greitu laiku? Juk tokis surengimas negali labai greitu laiku įvykti; daug darbo yra prisirengimui. Na, bet reikia tėmyt tą pranešimą. Ir štai tik už 2 dienų jau telpa "Laisvėje" pranešimas, kad tikrai liepos 12 dieną įvyksta "Laisvės" piknikas, surengtas shenandoriečių ALDLD kuopos. Dabar tik reikia laukti, kad gamta suteiktų giedrią dieną. O kitas galvosukis, kaip prie dabartinių aplinkybių apribavimo gazolino privatinėms mašinoms, kaip bus pasiekta ta didžio pažmonio vieta?! Ot šita ir kankino mintis, o dalyvauti labai norėtųsi...

Ant laimės, kaip iš gamtos dausų, ateina aidas su užklausimu, ar norėtumėt važiuot į "Laisvės" pikniką? O kasgi klausia? Tai draugė, Alena Pečiulienė, kurios dukrelė Alenutė jau gavo leidimą vairuoti mašiną, užimti mirusio tėvelio vietą, pavažinėti motinėlę ir savo jaunesnį broliuką, kur į žymesnes vietas, kur galima smargiai laiką praleisti tarp pažangios publikos. Tai buvo man didelė laimė atsiekti tą, ko aš troškau. Už tat panelei Al. Pečiuliutei ir jos mamytei tariu širdingai ačiu už jų mandagumą!

Draugas Pasauskas man uždraudė rašyti apie abelną vaizdą šio pikniko. Jis pats žadėjo plačiau parašyti apie viską, todėl aš jam ir nesipriešinsiu. Bet visgi manau, neprasižengsiu pasisakęs, kad aš labai patenkintas viskuom, ypatingai draugiškumu visos publikos; kada prisimena susitikimas tokių draugų iš senosios mūsų tėvynės žinomų, o kuriuos virš per 50 metų pirmu kartu susitinki; ir mintys linkę į vieną tašką, tai jauku darosi sieloj ir, rodos, nesimato jokių vaizdų, kad amžium būtum nukaršęs! Abelnai šiam piknike aš susitikau tik su idėjos draugais-gėmis, bet nesimatė nei vieno hitlerinio nei smetoninio fašistų. Laimė, kad tas brudas tarp pažangiųjų nesimaišo!...

J. Ramanauskas.

Montello, Mass.

Šiemet LLD 7 apskričio metinis piknikas įvyks rugpjūčio 1-2, dienomis, Montelloj, Liet. Tautiško Namo parke. Visų kuopų valdybos turėtų tuomi susirūpinti raginant savo kolonijose pažangiuosius lietuvius, kad dalyvautų minėtam piknike.

Rugpjūčio 1 d. piknikas prasidės 8 valandą vakare, bus šokiai, gerų valgių ir gėrimų. Iš tolimesnių kolonijų gal nenorės iš vakaro dalyvauti, bet kai Bridgewater, Norwood, Stoughtonas, So. Boston, gali lengvai atvažiuoti pasilinksminti.

Rugpjūčio 2 d. į pikniką gali suvažiuoti ir iš tolimesnių kolonijų. Piknike bus įvairių sporto lošimų, muzikalė programa ir šiaip kitokių pasilinksminimų.

Todėl, vietiniai — montelliečiai ir iš kitų kolonijų — visi užprašomi ant šio pikniko. Čia turėsite gerą laiką. Garsinimus sekite "Laisvėje" ir kitiems pasakykite apie tą pikniką, kad visi progą turėtų jame dalyvauti.

G. Shimaitis,
7 Apskričio Kasierius.

Bridgeport, Conn.

Automobilio Nelaimėj Žuvo J. Valatka

Liepos 10 d., 1942 m., 3-čią val. po pietų nelaimėje žuvo gerai žinomas bridgeportiečiams Jurgis Valatka. Draugas Valatka važiavo biznio reikalais į Putnam, Conn. Tai apie 120 mylių nuo savo namų, jo automobilis atsimušė į du didelius medžius, palei vieškelį. Iš automobiliaus liko tik šipuliai, gi drg. J. Valatka tapo nugabentas į Putnam ligonbutį, kur už poros valandų užmigo amžinai. Liepos 11 d. iš ryto tapo parvežtas graboriaus F. Rhome pas save ir čia buvo pašarvotas. Velionis Valatka turėjo puošnią valgyklą per daugelį metų, "Park City Grill," prie State St., priklausė prie LDS 74 kp. ir prie ALDLD 63-čios kp., tad turėjo daug pažįstamų, kaip lietuvių, taip ir svetimtaučių, todėl daug atlankė šermenis ir suteikė paskutinę pagarbą.

Liepos 13 d. buvo palaidotas be bažnytinių ceremonijų Lake View kapinėse. Velionis Jurgis Valatka, vos sulaukęs 45 metų, turėjo atsiskirti iš gyvųjų tarpo. Buvo vedęs, paliko didžiausiame nuliūdime savo numylėtą žmoną Moniką ir 19 metų sūnų Alviną. Drg. Valatka buvo gana pasiturintis žmogus, paliko puikų nuosavą namą 1060 Capital Ave., kuriame ir pats gyveno iki paskutinei dienai.

Tai buvo malonaus būdo žmogus, kuris mokėjo su kiekvienu taikiai sugyventi, taipgi nemažai yra prisidėjęs aukomis prie progresyvio judėjimo.

Liūdi jo šeima, giminės, LDS ir ALDLD kuopų nariai, apgailestauja ir visi pažįstami. Jurgis Valatka paėjo iš Lietuvos, Suvalkų rėdybos. Amerikoje gyveno apie 30 metų.

Lai būna tam garbingam žmogui lengva ilsėtis šios šalies žemelėj, o jo šeimai bei giminėms teikiame giliausios užuojautos!

Varde LDS 74 kp.,
M. Arison.

Gaudami pėdę neužmirškite ir savo šalies reikalus — pirkite bonus ir stampas.

"Every dime and dollar not vitally needed for absolute necessities should go into WAR BONDS and STAMPS to add to the striking power of our armed forces." —FRANKLIN D. ROOSEVELT, *President of the United States.*

★ ★ ★

Think War! Act War! Buy WAR SAVINGS BONDS—at least 10% of your pay every payday!

14-ta **DAINŲ DIENA** 14-ta

RENGIA CONNECTICUT VALSTIJOS DARBININKIŠKI CHORAI

Sekmadienį, Rugpjūčio 2 August

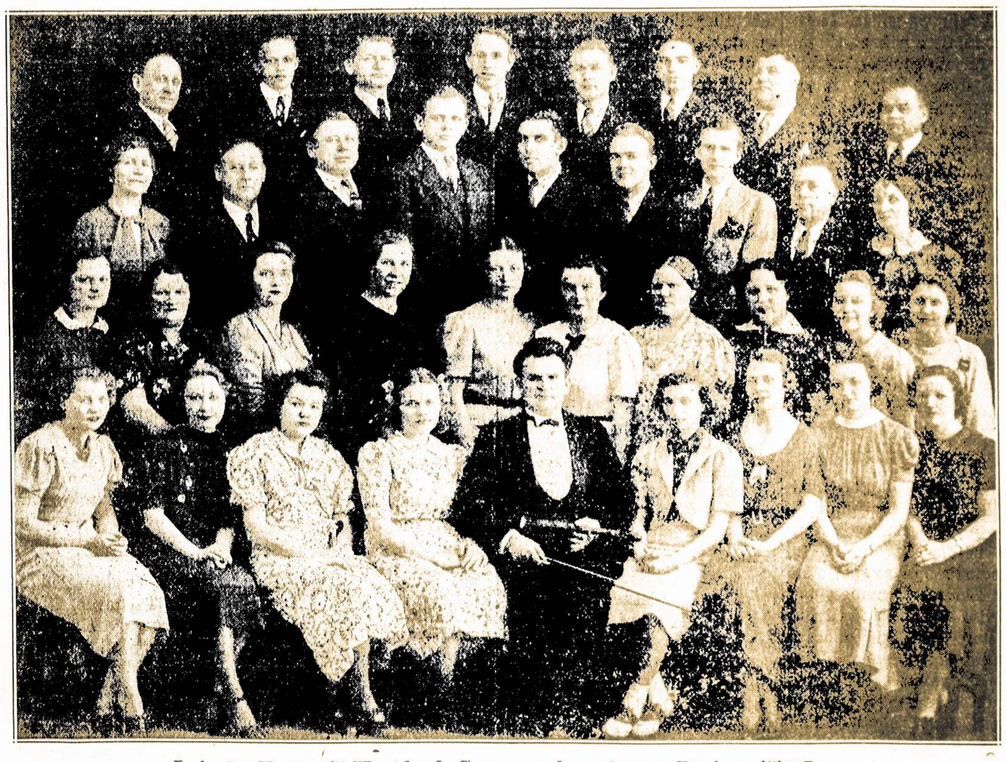

Laisvės Choras iš Hartford, Conn., vadovaujamas Rasimavičiūtės

LIETUVIŲ PARKE, už Lakewood Ežero, Waterbury, Conn.

Gros Lietuviška Orkestra -:- Dainuos Conn. Valstijos Chorai.

Pradžia 12 val. dieną -:- Įžanga 25c Asmeniui

Gerbiami Lietuviai ir Lietuvaitės! Metinė Darbininkiškų Chorų Šventė jau netoli. Choriečiai, kurie yra pasirengę duoti gražią dainų programą, lauks jūsų dailės mylėtojai, šiame piknike. Dainų Diena tai yra svarbi mūsų metinė šventė. Mes manome, jog lietuviai brangina savo meną ir dainą ir pasitikime, kad skaitlingai dalyvaus šiame parengime.

Kviečia **Rengėjai.**

AMERIKINIAI ORLAIVIAI DALYVAVO ATAKOJ PRIEŠ VOKIEČIUS FRANCIJOJ

Oficialiai Amerikos Pranešimai

CHUNGKING, Chinija, liep. 26. — Genorolo Stilwell'io pranešimas šiandien sakė:

Nieko nėra pranešti.

LONDON, liep. 26.— Generolas Carl Spaatz, komandierius Jungtinių Valstijų oro jėgų Europoj, išleido šiandien tokį pranešimą:

Septyni Amerikos lakūnai dalyvavo sekmingame žygyje anglų kovos lėktuvų, atakavusių priešus šiaurinėje Francijoje. Vienas amerikiečių lakūnas nesugrįžo.

Sovietai Sunaikino 4 Pulkus Nacių Kariuomenės, 328 Tankus Ir 299-nis Priešų Orlaivius

Sovietų Oficialiai Pranešimai

MASKVA, liep. 27. — Sovietų Žinių Biuras šiandien paskelbė šitokius pranešimus:

Mūsų kariuomenė liep. 26 d. vis vedė atkaklias kautynes srityse Voronežo, Cimliansko, Novočerkassko ir Rostovo.

Voronežo srityje sovietinė kariuomenė tęsė ofensyvo mūšius. **Viename tik šio fronto sektoriuje mes per tris savaites supliekme ir nušlavėme daugiau kaip keturis pulkus vokiečių kariuomenės, sunaikinome 328 jų tankus, pagrobėme 400 kulkasvaidžių, 560 automatiškų šautuvų ir 46 mortiras.**

Rostovo srityje siaučia žiaurūs mūšiai priemiesčiuose. Mūsų kariuomenė daro sunkių nuostolių vokiečiams.

Vienas mažas būrys sovietinių pėstininkų tik per vieną dieną sunaikino devynis vokiečių tankus ir užmušė šimtus priešų.

Kitoje šio fronto dalyje vokiečiai metė didžias savo tankų jėgas į mūšį. Nors priešams padaryta baisių nuostolių, bet jiem pavyko pasistumt pirmyn.

Cimliansko srityje sovietinė kariuomenė vedė apsigynimo mūšius, atmušdama skaitlingus vokiečių bandymus pereit iš šiaurinės Dono upės pusės į pietinę.

Kautynėse pietiniame fronte ir Voronežo srityje vokiečiai atsigabeno daugiau naujų divizijų kariuomenės. 71-ma ir 346-ta vokiečių pėstininkų divizijos, dalyvavusios Voronežo mūšiuose, buvo neseniai atsiųstos iš Francijos ir Holandijos.

Pereitą savaitę, nuo liepos 19 iki 25 d. sovietinės jėgos sunaikino 299 vokiečių orlaivius. Sovietai tuo pačiu laikotarpiu prarado 137 savo orlaivius.

MASKVA, liep. 26. — Sovietų Žinių Biuras šiandien išleido tokį pranešimą:

Naktį liepos 25 į 26 d. sovietinė kariuomenė vedė mūšius prieš vokiečius Voronežo srityje ir taip pat Cimliansko, Novočerkassko ir Rostovo srityse.

Kitose fronto dalyse nebuvo jokių atmainų.

Žiaurios kautynės buvo tęsiamos Voronežo srityje. Mūsų kariuomenė pažygiavo pirmyn į vaakrus nuo to miesto. Mūšiuose dėl dviejų apgyventų vietų tapo paimta nelaisvėn keli šimtai vokiečių. Mes pagrobėme du tankus, penkias kanuoles, 18 mortirų, 54 kulkasvaidžius ir didelius kiekius amunicijos.

Kitame sektoriuje hitlerininkai, mėgindami sulaikyt mūsų kariuomenės grūmimąsi pirmyn, sviedė kontratakon pulką savo kariuomenės, kuris buvo ką tik atvykęs iš tolimos jų užnugarės. Galinga ugnis iš sovietinių kulkasvaidžių ir mortirų pasitiko tą priešų pulką; jis nukentėjo daug nuostolių ir buvo priverstas pasitraukt atgal. Tada sovietiniai tankai ir pėstininkai išstojo mūšin.

Per tas kautynes tapo vien užmušta virš 1,200 priešų kareivių ir oficierių. Sovietinės jėgos taipgi paėmė nelaisvėn tam tikrą skaičių vokiečių ir pagrobė kiekį jų įrengimų.

Rostovo srityje priešai meta į mūšį dideles eiles tankų, stengdamiesi masiniais smūgiais sudaužyt pasipriešinimą miesto gynėjų. Raudonarmiečiai, gindami kiekvieną poziciją, daro priešams žiaurių nuostolių. Vienoje tik šio fronto dalyje sovietinė artilerija ir prieš-tankiniai šauliai sunaikino 27 vokiečių tankus.

Kitame sektoriuje mūsiškė kariuomenė atmušė tris priešų atakas ir užmušė apie 800 hitlerininkų. Priešai tininkų su apie 50 tankų. Vokiečiam pavyko įsiveržt į pradėjo ketvirtą ataką ir metė į mūšį pulką savo pėsapsigynimų sritį. Nuožmūs mūšiai tęsėsi priemiesčiuose.

Cimliansko srityje mūsų kariuomenė veda apsigynimo mūšius prieš vokiečių kariuomenę. Viename sektoriuje vokiečiai suorganizavo perėjimą per Dono upę ir perkėlė savo pryšakinius būrius antron upės pusėn. Mūsų orlaiviai kirto kelis masinius smūgius besikeliantiems per upę priešams ir jų kariuomenės subūrimui. Raudonarmiečiai nušlavė priekinį hitlerininkų būrį..

Buvo užmušta per 300 vokiečių. Mes pagrobėme 26 kulkasvaidžius, 18 mortirų, didelį skaičių šautuvų ir daug amunicijos.

Kitoje fronto dalyje sovietinė kariuomenė atmušė vokiečių pėstininkų ir tankų ataką. Jie sunaikino 15 priešų tankų ir užmušė apie 600 hitlerininkų.

Kalinino fronte įvyko susikirtimai tarp žvalgų būrių ir dvikovos tarp sovietinės ir priešų artilerijos.

KRISLAI

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

yra "komunistų leidžiamas žurnalas."

Žurnalas "Šviesa" yra leidžiamas **Lietuvių Literatūros Draugijos.** Už minėtą straipsnį ir kitus straipsnius profesoriui apmokėjo Lietuvių Literatūros Draugija.

Melas ir provokacija garbės nedaro niekam, juo mažiau profesoriui ir muzikui.

Savo "Vienybėje" (liepos 24 d.) Tysliava, gieda, būk aš apkaltinęs Bacevičių "plagijate," arba literatūrinėje vagystėje. Ir šaukia: "Tik toks idijotas, kaip Bimba, gali taip manyti ir rašyti."

Betgi idijotu pasirodo Tysliava, o ne aš. Aš niekur Bacevičiaus nekaltinau plagijate. Aš tik kaltinau "Keleivio" ir "Tėvynės" redaktorius perspausdinime straipsnio iš "Šviesos" ištisai, neatiduodant kredito žurnalui.

Tik toks idijotas, kaip Tysliava, gali šitaip meluoti.

Gandhi'o Nusistatymas Kenksmingas

Indija. — Tautinis indų vadas Gandhi pareiškė, kad jeigu japonai mėgintų įsiveržt Indijon, tai indai išstotų kovon prieš juos, bet jis pakartojo reikalavimą, kad anglai tuojaus ištrauktų visas ginkluotas savo jėgas iš Indijos.

London. — Sir Stafford Cripps, anglų ministerių kabineto narys, per radiją užreiškė, kad Gandhi'o nusistatymas yra maištiškas ir stato pavojun Jungtinių Tautų pastangas prieš Japoniją.

Stockholm, Šved. — Pranešama, kad Norvegijos bažnyčia faktinai sutraukė ryšius su "premjeru" Quislingu, Hitlerio pastumdėliu.

Washington. — Pranešama, kad prez. Rooseveltas ketina paskirt N. Y. valstijos gubernatorių Lehmaną kaip vyriausią sprendėją darbininkų algų.

Aberdeen, Wash.

Tai buvo birželio 27 dieną. Gavome 8-nias dienas vakacijų, tai ir sumanėme važiuoti į San Francisco, Calif. Paėmėm kelią pro Raymond, Wash., tai No. 101. Turėjome persikelti "ferry" per Columbia upę ir pagal mares ir didelius kalnus važiavome linkui Kalifornijos. Ant Kalifornijos valstijos linijos visada daro kratą, ieško, ar neveža kokių fruktų, labiausiai klausinėja, ar neturime bulvių, atidaro dėžes ir po auto kedėmis apžiūri. Truko apie 15 minučių, ten buvo 7 žmonės, kurie tą darbą atlieka.

Kelias labai vingiuotas, tai negalima greitai važiuoti, o kur pamatome įdomią vietą, tai apsistojame apžiūrėti. Pakeliais miesteliai maži, tik Eureka yra gražus prie marių krašto. Mums truko dvi dienas ir pusę važiuoti iki San Francisco. Važiavome per tą garsųjį tiltą Golden Gate. Tai gražiai atliktas inžinierių darbas. Taipgi Oakland Bay gražus, rodosi, apie 10 mylių ilgio tiltas.

Oaklande susiradome draugus Echus. Jų šeima turi savo dirbtuvėlę — Wicker pintinę, kur išdirba labai gražias kedės, mažiems vaikams loveles. Mus gražiai priėmė, pavaišino. S. Shlegeris su žmona užkvietė ant rytojaus vakarienei. Sekančią dieną Echų duktė aprodė miestą ir didelį parką, kur daug visokių žvėrių matėme. Taip skubiai diena ir prabėgo. O vakare vykome pas S. Shlegerius. Žmonės labai malonūs, jie gyvena Barkley miestelyj, taipgi turi gražią savo dirbtuvėlę arba Wickers ir turi daug gražių krėslų ir daug užsakymų, tai skubiai dirba. Čia daugiau draugų neteko matyti, nes nebuvo laiko.

Liepos 1 dieną vėl pradėjome važiuoti linkui namų, ba dar pakeliui turėjome sustoti ir apžiūrėti tą gilų ir gražų ežerą, kuris stovi ant 8,000 pėdų aukščio, sniegu padengto kalno ir turi 2,000 pėdų gylio. Ten išbuvome pusę dienos, sniego dar buvo daug ir todėl negalėjome aplinkui ežerą apvažiuoti.

Iš ten važiavome linkui Salem, Oregon pas gimines Nells Tangas, kurie turi savo studiją — traukia paveikslus. Gyvena gražiai. Ten pernakvoję ir pasišnekučiavę išvažiavome į Oregon City, kur liepos 4 dieną buvo surengtas piknikas.

Ten suradome daug pažįstamų. Pirmieji pasitiko Murfienė ir Murfis. Jis, matyti, nekaip jautėsi, bet dirbo už baro, kaip ir kiti draugai: Stupurai, Jonikaičiai, Urbonai ir Danilevičius. Visi dirbo pasimainydami, o Ulskienė visus apžiūrėjo. Raskauskas paaukavo dėl Russian War Relief gražią stiklinę kavai virti. Ji buvo išleista laimėjimui, laimėjo Smalinskienė. Oregon ir Portlando draugai gražiai pasidarbavo, visi dirbo tam piknikui, kurio pelnas skiriamas Sovietų Sąjungos pagelbai, kad tik greičiau sumušti tą neprietelį Hitlerį.

Muzika buvo gera, oras gražus, žmonės šoko ir linksminosi. Čia oras buvo apie 85 laipsniai, gi San Francisco buvo apie 95 laipsniai, tai žymus skirtumas. Kelyje, prie Red Bluf ir Sacramento slėnyje buvo net iki 115 laipsnių, o Aberdeene tuo pat laiku buvo 105 laipsniai karščio. Net keli žmonės mirė nuo karščio, nes pas mus retai būna toki karščiai.

Vakare apie 7 valandą jau pradėjome rengtis ir į namus važiuoti, nes dar buvo 175 mylios nuo Oregon City iki Aberdeen. Turėjome dar sustoti pas Laurešonius ir Rakauskius. Rakauskienė su Laurešoniene pagamino skanią vakarienę, nors jau buvo apie 10 valanda vakaro. Namus pasiekėme apie 1 valandą ryto.

Visiems draugams ir draugėms, kur mes svečiavomės ir nakvojome, tariame širdingą ačiu! Dabar jau vėl stojome darban, prie pakeltos algos. Nuo balandžio 1 pakelta po 7½ centų į valandą miško darbininkams. Atrodo, kad miško darbininkai negauna mažiau, kaip 85 centus į valandą. Dirbame daug, nes medžio visur reikia.

M. Gribas.

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

SANDĖLIS KNYGŲ IR ŽOLIŲ

Arbata nuo strėnų skaudėjimo ir varc laukan akmenėlius, pakelis 60c
Nervų Arbata 85c
Vyriškumo Pataisymas 85c
Nuo Kataro bei Hay Fever 85c
Arbata nuo nutukimo 85c
Cukrinės Ligos (Diabetes) 85c
Palangos Trajanka, stambios šaknys, 3 pakai už $1.50

KNYGOS.

Aukso Altoriukas, Tilžės 60c
Ta pati gražiais celuloido viršais su gražiais antspaudais $1.60
Vainikėlis, maža knygelė, mišių maldos su paveikslėliais 50c
Ta pati minkštais viršais $1.25
Gydykla nuo mirties baimės, su paveikslais 50c
Saulei nusileidus arba graborių slaptybės, kaip jie mirusius prirengia pašarvojimui, balsamavimas, papročiai visokių tautų ir deginimai kūnų, 300 puslapių $1.25
Apie dangų, saulę, mėnesį ir žvaigždes 10c
Istorija Ali-Baba ir 40 Razbainikų 20c
Kantri Alena 25c
Pranašavimai Mikaldos 25c
Marių Duktė 25c
Duktė Pūstynėse 25c
Savizrolas, juokingi skaitymai 25c
Neužmokamas Žiedas 25c
Gudrus Piemenėlis 25c
Velniškas Tiltas per Nemuną, Herodas Boba ir kitos 7 istorijos 35c
Sveikata Ligoniams, aprašo visokias žoles nuo įvairių ligų 25c
Marijos Sapnas ant Kalno Alyvų 15c
Lengvas Būdas išmokt angliškai 35c
1001 Naktis, dalis I 50c
Karvės, iš jų naudą ir kaip padaryt sūriai 25c
Kapitonas Velnias, gražus skaitymas, 400 pusl. $1.25
Sapnų knyga su paveikslais, apdaryta $1.25
Kabalas 15c
Burykla ir Burtininkas, papasakojimas praeities, apibūrimas 25c
Šakinas, nedomas žydas, žingeidus apskaitymas 25c
Gudrus Piemenėlis, graži apysaka 25c

M. ŽUKAITIS
334 DEAN ST.,
SPENCERPORT, N. Y.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

WORCESTER, MASS.

Pažangių Lietuvių Tarybos susirinkimas įvyks 28 d. liepos, 29 Endicott St. 8 v. v. Prašau visų narių dalyvauti. Yra naujų dalykų, kuriuos visi turim žinoti. — Sekr. J. M. Lukas. (173-175)

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 UNION AVENUE
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

LeVANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVanda—E. LeVanda
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
Telefonas: HUmboldt 2-7964
530 Summer Avenue
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais.

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių
VELTUI ŠERMENINĖ
(KOPLYČIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam.
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

F. W. Shalins
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 JAMAICA AVE.
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499

Montello, Mass.
PIKNIKAS
RENGIA L. L. D. 7-tas APSKRITYS
Rugpjūčio, August 1, ir 2
Lietuvių Tautiško Namo Parke
RUGPJŪČIO 1 Šokiai prasidės 8 val. vakare ir tęsis iki vėlai. Gros Geo. Stephan's Orkestra
RUGPJŪČIO 2 Piknikas prasidės 1 val. po piet. Bus muzika ir rūkorių lenktynės. Kuris laimės, gaus dovanai pypkę.
ĮŽANGOS NĖRA
Kviečiame visų L.L.D. kuopų narių, taipgi ne narius dalyvauti šiame piknike.
RENGIMO KOMITETAS.

SKELBKITĖS "LAISVĖJE"

Lietuvių Rakandų Krautuvė

409 ir 417 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
Išdirbėjai ir Pardavėjai
Geriausios Rūšies Rakandų
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuošimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ ir SŪNAI

Lietuvių Kūro Kompanija
Įsigykite žiemai anglių, nes į rudenį bus sunkus anglių pristatymas į miestus
★
Mes taipgi aprūpiname alicjum tuos, kurie savo namuose turite Oil Burners. Kuro reikalu prašome kreiptis:
•
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
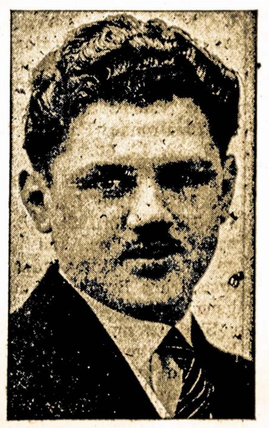
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
✣ ✣ ✣
Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
✣ ✣ ✣
1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Telefonas Poplar 4110

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeina pas "Green Star Bar and Grill", nes žino, kad visados bus patenkinti.
Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!
TURIME GEROS DEGTINĖS IR VYNŲ
Ateikite pasimatyti su Giviais

Stal adresas:
Geriausias Alus Brooklyne
459 Grand St.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Mes Su Jumis, Mr. Prezidente

Po tokiu antgalviu išleista pareiškimas kelių desėtkų atstovingų brooklyniečių, kuriame atsišaukiama už **Antrą Frontą Dabar.** Jame sakoma:

"Mes stipriai užgiriame prezidento Roosevelto istorišką sutartį 'skubiose užduotyse sudaryti antrą frontą Europoj 1942 m.'

"Mes sveikiname jo paskyrimą generolo Eisenhauer komandon mūs jėgų Europos karo teatre.

"Antras frontas yra gyvybės ar mirties skubotumo. Įsiveržimas Europon DABAR užpečėtys Ašies pražūtį visiems laikams.

"Žmonės su išsiilgimu laukia mūs Vyriausio Kamandieriaus žodžio įsiveržti ir atakuoti. . .

"Atidarykite Antrą Frontą Dabar!"

Po pareiškimu pasirašo:

Kongresmanai — Emanuel Celler ir Joseph L. Pfeifer;

Valstijos senatoriai—James J. Crawford ir Jacob J. Schwartzwald;

Valstijos seimelio — Assembly nariai — Bernard Austin, Robert J. Crews, Ralph Schwartz, John Smolenski, Max M. Turchen;

Miesto Tarybos nariai — Peter V. Cacchione, Anthony J. Di Giovanna, Joseph T. Sharkey, tarybos didžiumos lyderis;

Demokratų Partijos distriktų lyderiai — Dr. Joshua H. Friedman, William J. Meagher, Joseph Reich;

Darbo Partijos Progresyvių Komiteto distriktų viršininkai — Nat Messner, Leon Montalto, Louis Reiss;

Daugelio CIO ir AFL unijų vadai, grupė įvairių tikybų kunigų, taipgi daugelis susiedijų pilietinių, brolišku, meno, socialių, švietimo ir kitų organizacijų vadų bei viršininkų iš visų Brooklyno sekcijų.

Iš lietuvių pasirašo Jonas Siurba, ddižiosios lietuvių darbininkų pašalpinės — LDS — sekretorius.

Adata Širdyje Nedavė Ramybės

Gaisragesybos l e i tenantas Thomas F. Blackburne savo gyvenime turėjo daug bėdų-nelaimių, tačiau didžiumą jų bent vidutiniai nugalėdavo ir išlikdavo. Ir su adatos galu širdyje jis išgyveno 7 metus, bet toji vis nedavė ramybės. Pagaliau jis nusprendė ją prašalinti operacijos keliu, kas ir buvo padaryta pereitą ketvirtadienį. Vienok po operacijos įsigalėjus pneumonia jį užmušė.

Blackburne nelaimių ir su adata bėdų pradžia įvyko jam nukritus nuo degančio bildingo 1935 m. Jis susilaužė rankos riešelį, koją, keletą šonkaulių. Jam darant operaciją, širdis ūmai sustojo. Širdžiai paakstinti su adata įleista adrenalino ir širdis vėl pradėjo veikti, bet ištraukiant adatą ji nulūžo ir virš colio ilgio galas likosi širdyje. Kad ir nešiodamas adatą, Blackburne buvo vidutiniai pasveikęs. Tačiau pastaruoju laiku toji adata vėl pradėjo aštriai varstyti širdį ir jos prašalinimui padaryta operacija, kurioje jis pralaimėjo gyvastį.

Pradedant liepos 27-ta, nepasimokėję auto taksų $5 automobilistai bus šaukiami teisman.

PARDAVIMAI

PARSIDUODA JEWELRY KRAUTUVĖ.

Parsiduoda laikrodininko (jewelry) krautuvė, biznis ir tavorai. Ji yra labai geroj vietoj, arti nuo požeminių traukinių 14th St. Line, ir Wyckoff stoties, ant didelės biznikos gatvės. Iš visur geras privažiavimas požeminiais 14th St. Line traukiniais ir viršutiniais Metropolitan - Broadway traukiniais, gatvekariais ir busais. Parsiduoda iš priežasties, kad laikrodininkas yra draftuotas į valdžios darbą. Kreipkitės pas V. Kazlauskas, 55-30 Myrtle Ave., Brooklyn, N. Y. (Ridgewood Sekcija). (175-180)

REIKALAVIMAI

Reikalinga Superintendentas, (prižiūrėtojas) 33 šeimynų namo. Alga, $50.00 į mėnesį ir 4 kambariai. Atsišaukite, 340 Union Avenue, Brooklyn, N. Y. (175-177)

Didelė žarnų ir dešrų išdirbyctė reikalauja patyrusių darbininkų atrinkimui ir mieravimui žarnų. Nuolatinis darbas, labai gera mokestis. Tuojaus kreipkitės asmeniškai arba šaukite: Interstate Casing Co., 29 Vandewater St., New York City, N. Y. Tel. Beekman 3-1190-1.

Reikalinga vedusi pora tarp 40—45 metų amžiaus, dirbti kuknėj ir patarnauti prie stalų Senelių Žydų Namuose. (Hewbrew Aged Home.) Virti nereikės. Alga $85 į mėnesį. Pilnas užlaikymas. Telefonuokite Bergen 4-2728 arba kreipkitės asmeniškai: 198 Stevens Ave., Jersey City, N. J. (174—176)

Cento Pienas Vaikams Mokyklose

Pradedant pirmadieniu, liepos 27-ta, didžiojo New Yorko - Brooklyno kai kuriose mokyklose pradėta parduoti vaikams pienas po centą stiklinė. Pirmiausia pienas pristatyta dvylikai tų mokyklų, prie kurių yra reguliarės žaismavičių programos ir pastovūs tų programų lankytojai vaikai.

Pieno pardavimas vaikams buvo nutrauktas su pabaiga birželio, užsidarant mokykloms.

Vaikams pieno programa bus įvesta ir eilėn kitų mokyklų vasaros mėnesiais, kur susiregistruos p a k a n k a m a s skaičius vaikų ir jie reguliariai lankysis atsiimti savo porciją, kad užsakytas pienas nesieikvotų.

Tikimasi, kad tose mokyklose, prie kurių yra žaismavietės, užsiregistruos apie 20,000 vaikų ir bus išduota kontraktai pristatymui iki 4,842 kvortų per dieną, kaip skelbia N. J. Cladakis, New Yorko pieno turgavietės administratorius.

New Yorko mieste jau gaunama pieno šiose mokyklose: Public Schools 21, 33, 43, 90 ir 170. Bronxe: Public Schools 4, 9, 42, 43, 63.

Brooklyne: Public School 40, 128th 15th St., ir P. S. 54, 195 Sanford St. Administratorius skelbia, kad neužilgo bus pristatoma pieno kitoms trims Brooklyno mokykloms.

Skaičius mokyklų, kurioms bus pristatoma pieno, priklausys nuo tos apylinkės gyventojų pareikalavimo ir registracijos vaikų, kurie reguliariai naudosis pienu.

Iš pieno pardavimo prie mokyklų su žaismavietėmis gerovė yra ta, kad vaikai nealksta. Tai pirmiausia svarbu biednuomenei, kurių ištekliai neleidžia nupirkti vaikams pakankamai pieno, tačiau ne mažiau svarbu ir tiems, kurie išsigali, bet kurių vaikai išėję į žaismavietes užmiršta arba nenori parbėgti namo už kelių, kartais už keliolikos blokų, kad gauti pieno.

Steeplechase Prūdo plaukiotojų, Coney Islande, gyvastys dabar randasi moteriškės rankose — Miss Down Lorenz pastatyta sargybine, gelbėtoja ištikus nelaimei.

Operos žvaigždė Grace Moore pasižadėjo atidaryt armijos paramai ruošiamą spektaklį rugsėjo 30-tą.

Gubernatorius Užgyrė Mead Kandidatūrą

New Yorko gubernatorius Lehman užgyrė senatoriaus James M. Mead kandidatūrą į gubernatorius.

Savo pareiškime, išleistame Albany pereitą sekmadienį, gubernatorius sako, kad Mead yra "tuo kandidatu, aplink kurį visos grupės gali susiburti su entuziazmu ir pasitikėjimu laimėti." Gubernatorius toliau atžymėjo, kad:

"Jisai (Mead) širdingai rėmė prezidentą visuose reikaluose liečiančiuose karo pastangas — abiem laikais, prieš ir po Perlų Uosto. Prezidentas yra viešai pareiškęs juomi pasitikėjimą ir pasirinkimą, kad jis būtų nominuotas."

Atsiskyrimas Jai Atrodė Nepergyvenama Nelaimė

Mrs. Stella Micklas manė laimingai ištekėjus. Tiesa, didelių ištaigų neturėjo, gyveno apartmentėlyje, Long Pond, Pa., auklėjo jau 18-kos mėnesių sulaukusią dukrytę Patriciją ir skaitė savo gyvenimą normaliu. Bet aną dieną jos vyras kur nors prasišalino, palikdamas ją Rahway, N. J., su dukrele vieną. Jai pasirodė, kad visas gyvenimo pamatas išslydo iš po jos kojų. Ji nusiminė.

Pereitą savaitę ji su dukrele atvažiavo New Yorkan ir apsilankė pas motiną Mrs. Joseph Zaleski, 129 Pitt St. Išvažiuodama šeštadienio popietį ji paliko dukrytę pas motiną. Gi sugrįžus namo, parašius savo vyrui Stanley laišką prašantį sugrįžti, motinai atsiprašymą ir prašymą auklėti dukrelę, o pati užsidusinus gasu savo apartmente.

Susiūta Širdimi Vyras Gal Pasveiksiąs

Liepos 18-tą susiėmime Harleme buvęs peiliu subadytas širdin vyras Stanley Koblusz pradėjęs eiti geryn, esama vilties pasveikti. Jo širdin buvo sudėta 7 stičiai tuojau po nuvežimo ligoninėn, bet pasekmės nebuvo galima iš anksto spręsti.

Miesto Tarnautojai Bus Suantspauduojami

Miesto majoras LaGuardia pereitą penktadienį išsiuntinėjęs miesto departmentams patvarkymą, o tas patvarkymas savu ruožtu išstatytas veik visų departmentų buletinų lentose, prisakant, kad visi deparmentų tarnautojai ir jų šeimų nariai privalo nusiimti pirštų nuospaudas, kaip kad anais metais buvo imama sveturgimių. Nuospaudos laikoma, kaipo karo laikų būtenybė.

Paprasti miesto gyventojai taipgi suantspauduojami, bet jiems kol kas ši pareiga tebėra liuosnori, ne įsakyta.

Prašė Nekelti Įstaigos Iš Miesto

Armijai Medikališkų Pirkinių Divizijai paskelbus, kad ji planuojama iškelti iš New Yorko į Binghamtoną ir į St. Louis, majoras LaGuardia ir Komercijos Departmento atstovai lankėsi Washingtone prašyti, kad įstaigos neiškeltų.

Aprokuojama, kad iškėlimas paleistų apie 5,000 darbininkų ir būtų dideliu nuostoliu miestui, kuris jau ir taip rokuojama esant karo auka No. 1.

Buvęs Diplomatas Nusišovęs

Dashan M. Pavlovich, buvęs Jugoslavijos konsulato tarnautojas, rastas savo kambaryje Allerton House, 8th Ave. ir 22nd St., New Yorke, nusišovęs savo kėdėj. Jo dešinėj rankoj rasta revolveris, kurio šūviu jis atėmęs sau gyvastį.

Tarpe jo paliktų dalykų rasta grąsinimo laiškas su antgalvyje išpiešta kaukole ir kaulais, pasirašytas durklu, buvęs adresuotas konsulatui Chicagoje, u ž anstpauduotas rugsėjo 2, 1931. Vienok nemanoma kad jo mirtis būt buvus pasekmėj žmogžudystės.

Iš tarnybos konsulate jis buvęs pasitraukęs 1936 m.

IWO Atsižymi Pirkime Karo Bonų

Tarpe 153 žymiausių brolišku apdraudos organizacijų Jungtinėse Valstijose, pirkime karo bonų gražiai atsižymėjus didžioji darbininkų pašalpinė Int. Workers Order (IWO). Jinai yra 15-ta iš aukščiausių pirkėjų, su $287,500 įvesdintais į karo bonus.

Organizacija taipgi veda kampaniją tarp savo kuopų, narių ir simpatikų už pirkimą karo bonų.

Baysidėj pereitą sekmadienį suruošta paradas ir susirinkimas pagerbti jaunuolį pajūrio sargybinį John Cullen, kuris pirmas raportavo nacių sabotažninkus.

"Laisveje" galima gauti Apsigynimo Bonai

CLEMENT VOKIETAITIS
LIETUVIS ADVOKATAS
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. TRiangle 5-3622

168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7179

"Oi, Kad Mokėčiau Rašyti!"

"Man taip liūdna be savo sūnaus. Oi, kad nors mokėčiau rašyti, jausčiausi daug geriau!"

Taip aimanavo brooklynietė našlė motina, kurios vyriausis sūnus tarnauja kariuomenėj. Ji taip skundėsi mokytojui vienoj iš WPA klasių, kuriose mokina sveturgimius anglų kalbos. Jinai buvo ką tik sužinojusi, jog yra WPA Piliečių Švietimo Projekto nemokamos klasės, kurios pamokina anglų kalbos, rašybos ir padeda pasiruošti gavimui pilietybės. Jinai norėjo įstoti ton klasėn.

Noras susisiekti su savo sūnumis, esančiais kariuomenėj, nuolat daugina norinčius įstoti į tas klases.

Likimas motinų, kurios negali skaityti nei rašyti angliškai, iš tiesų yra apgailėtinas. Jos nekantriai laukia laiškų. Bet kada ateina laiškas anglų kalboj, jos turi bėgti pas kaimynus tų laiškų skaityti. O tai reiškia, kad ji turi tenkintis tuo vienu perskaitymu, kuriame jai pagelbėjo gerasis kaimynas. Gi jai būtų miela skaityti ir skaityti sūnaus laišką. Dėlto daugelis stoja į anglų kalbos ir pilietybės klases. Prie to, kai kurie vaikai dar paklausia, "dėlko neatrašote angliškai?" Išsiilgimas ir noras prisitaikyti prie savo čiagimių vaikų vis didesnį skaičių motinų paakstina eiti į mokyklas mokintis angliškai.

New Yorke apie tas mokyklas informacijas galima gauti WPA Švietimo Informacijų Centre, 239 E. 11th St. Klasės randasi visose miesto dalyse. Tokių klasių randasi ir kituose miestuose. Apie jas galima sužinoti savo miesto Švietimo Taryboje (Board of Education).

Gaisragesybos l e i tenantas James Rochford pavojingai apdegė pereitą sekmadienį eksplodavus gazolinos tankui Westminster garadžiuje, 425 Coney Island Ave. Kitas gaisragesis Fred Schall irgi apdegė, bet po apžiūrėjimo palcistas namo.

Gaisras ištikęs pilant gazoliną vienos mašinos tankan. Ugnis sužalojo 5 mašinas.

★ LIETUVIŠKA ★
UŽEIGA
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
VYNŲ ir DEGTINĖS
Importuotų ir Vietinių
Kasdien Turime
KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
JOSEPH ZEIDAT, Sav.
411 Grand St., Brooklyn

TYRUMAS DIDŽIULIAME BUTELYJE
PEPSI-COLA 5¢ 12 OZ. BOTTLE
REG. U.S. PAT. OFF.
Made only by Pepsi-Cola Company, Long Island City, N. Y.
DIDŽIAUSIA AMERIKOJ PENKTUKO VERTĖ
Authorized Bottler: Pepsi-Cola New York Bottling Company

Grįžta Iš LDS Seimo

Pirmadienio rytą mus pasiekė atvirutė iš Chicagos, kurioj rašoma:

"Seimas buvo geras. Važiuojam namon. Labų dienų visiems!

"R. ir E. Mizarai."

Kai kurie iš delegatų jau buvo sugrįžę į savo darbus pirmadienį. Kiti, turėję pakelėse reikalų bei vakacijas sugrįš tik galop savaitės.

Moterų Armijos Pagelbinis Korpas turės ir savo beną, išleista pajieškojimas 12-kos muzikančių.

Taksikui susidūrus su automobiliu taksikas apvirto ir sužeista jame važiavęs kunigas Hugh Harte.

LORIMER RESTAURACIJA
ANTANAS BARZDA, Savininkas
417 LORIMER ST. "Laisvės" Name BROOKLYN

Geriausios rūšies
VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško Stiliaus.

Puikūs lietuviško namų darbo kilbasai ir kepta paršiena
Gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai

Atdara nuo anksti ryto iki vėlai vakaro
Penktadieniais ir šeštadieniais atdara per naktį
Visada yra pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių

STENGER & STENGER
OPTOMETRISTS
Išegzaminuoja AKIS Pritaiko AKINIUS
Moksliniais būdais, gerais patyrimais ir su didele atsakomybe mes egzaminuojame akis, išrašome receptus, sufiguruojame, padarome ir pritaikome akinius kada reikia.
394 BROADWAY • 331 DIVISION AVE.
TEL. STAGG 2-8342. BROOKLYN, N. Y.

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną s u b a tą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.
426 South 5th St. Brooklyn, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

THE Gift THAT LEAVES NOTHING UNSAID

Mokyklos baigimo - graduation proga ir pirmos komunijos priėmimo bei dirmavonės proga pirkite dovanas pas **ROBERT LIPTON.**

VERI-THIN RYTHM . . . Yellow gold filled case, 17-jewel Precision movement $33.75

MERCEDES . . . 14 kt. solid yellow gold case, 17-jewel Precision movement $42.50

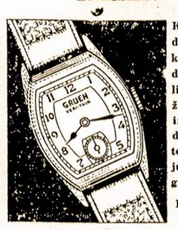
VERI-THIN AIRWAY . . . Pink or yellow gold filled case with Guildite back, 15 jewels . $29.75

Krautuvėje yra didelis pasirinkimas l a i krodžių, l a ikrodėlių, deimantinių žiedų, auksinių ir s i d a brinių daiktų ir daiktelių, kokių tik jums reikalinga.
DAIKTAIS IR KAINOMIS BŪSITE PATENKINTI

ROBERT LIPTON
701 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
DŽIULERIAI yra gražiausios ir ilgiausia atmintinos dovanos

NOTARY PUBLIC

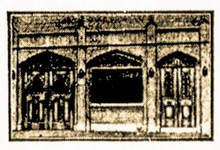

Telephone STagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
PUIKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYČIOS DUODAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.